

cena 18,-

3/98

ZVAMENÍ DOBY

NET '98

ANEŽ

VSTŘÍC

PŘÍŠTÍMU TISÍCILETÍ

NET '98

ANEKDOTY

VSTŘÍC PŘÍŠTÍMU TISÍCILETÍ

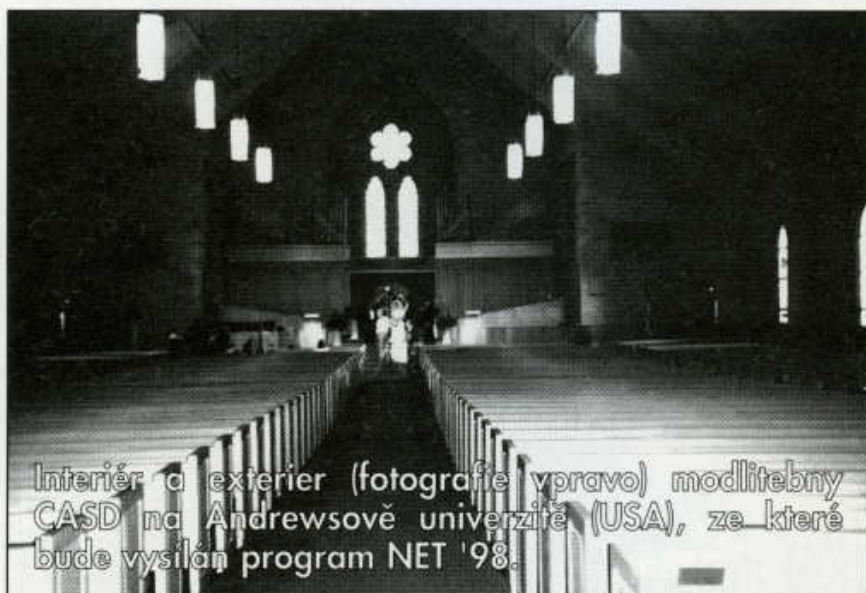
(ROZHOVOR S PAVLEM ŠIMKEM)

Anglické slovo NET přeložené do češtiny znamená síť. To je sice známá, ale přesto velmi zajímavá věc. Sítě jsou totiž různé. Od pavoučích se přes rybářské dostaneme až k sítím na tenisových kurtech či fotbalových stadionech. Nemůžeme vynechat ani různé záchranné sítě, které mnohdy ani nevnímáme, i když často účinně chrání naše životy. Tím by mohl náš výčet končit, nebýt toho, že čas přinesl jednu novinku.

Jednoho dne lidé zatoužili po rychlejší a lepší komunikaci. Už jim nestačila obyčejná pošta a každodenní (papírové) noviny. Postupně se začal zvětšovat vliv takových novinek, jako byl rozhlas a televize. V dobách televizního pravěku, kdy nadšený divák zíral na malou blikající šedomodrou obrazovku, nikoho nenapadlo, že za pár let bude sledovat věci nejen barevně, ale hlavně cokoliv a odkudkoliv. Jednotlivá vysílací pracoviště se postupně propojovala, a tak vzniklo něco, co svou provázaností skutečně připomínalo síť. Postupně se vytvářely různé sítě – od telefonních až po počítačové, nicméně vše mělo svá technická omezení. Teprve moderní technologie a další možnosti spojení přes telekomuni-

kační družice přinesly něco zcela nového – možnost propojit jednotlivé sítě v dosud nebývalém rozsahu. Zvláště pro přenos televizního signálu se objevila možnost propojit v jediném okamžiku třeba celý svět. Tak není problém sledovat na všech kontinentech v jednom okamžiku třeba přenos z fotbalového utkání či přímé vysílání nějaké významné události.

Dnešní svět je tak protkáán signálem telekomunikačních družic, počítačových i jiných sítí včetně sítě různých televizních kanálů. Není divu, že jednoho dne napadlo některé lidi, že by i touto cestou bylo možné kázat lidem evangelium o Pánu Bohu. Proč nevyužít věc, na kterou jsou lidé zvyklí, proč nepřijít až k nim domů, říkali si. Od zajímavé myšlenky nebylo daleko k činu a světlo světa spatřil program NET '95. Přímý přenos z přednášek v Chattanooga (stát Tennessee, USA) byl vysílán do 676 míst ve Spojených státech. Nikdo nevěděl, co tento projekt přinese, ale výsledky byly více než zajímavé. To podpořilo myšlenku připravit také NET '96, ale už ne pouze jako program pro jeden stát či kontinent. NET '96 se přenášel ve 12 jazycích do 48 zemí světa. Ohlas, který program vzbudil, byl překvapením i pro největší pesimisty. Lidé zasedli před plátna videoprojektorů a stali se tak součástí celosvětového setkání nad myšlenkami evangelia. Nebyli sice osobně přítomni v přednáškovém sále, ale prostřednictvím satelitního přenosu byli přesto jeho přímými účastníky. Přednášející několikrát v celém programu pozdravil lidi z různých

Interiér a exteriér (fotografie vpravo) modlitebny CASD na Andrewsově univerzitě (USA), ze které bude vysílán program NET '98.

FOTO ARCHIV

zemí, o kterých věděl, že se k této akci připojily. Kdo sledoval tento program, určitě potvrdí, že zúčastněné nespojovala jen moderní technika. Ta byla jen prostředkem k tomu, aby Pán Bůh mohl oslovit tisíce lidí a znovu připomenout lidstvu, že jsou věci, které stojí za zvážení a poctivé zamyšlení. Život každého z nás je přece určitě víc než jen několik let či desetiletí pobytu na této zemi. Je to totiž také čas, který můžeme využít k seznámení se se Stvořitelem celého vesmíru a zvážení jeho pozvání k věčnému životu. Pro mnohé lidi to byl právě NET '96, který je poprvé seznámil s touto myšlenkou.

Od té doby uplynul více než rok a před námi je start programu NET '98. Za pár dnů propojí celosvětová síť statisíce lidí do jedné velké rodiny, která se bude společně po sedmadvacet večerů zamýšlet nejen nad problémy současnosti, ale hlavně nad možnostmi, které máme k jejich řešení. Jistěže nepůjde o levné návody na jednoduchá řešení, ale o zamyšlení nad tím, co důležitého by rád Stvořitel tohoto světa řekl svým dětem, aby se jim lépe žilo v často nelehké realitě.

O NETu by se dalo napsat ještě mnoho zajímavého, ale zkusme dát raději slovo člověku, který stál za tímto projektem v České republice. Pavel Šimek je kazatelem v břevclavském sboru Církve adventistů s. d. a ten se v roce 1996 zúčastnil přímého přenosu. Proč ho tento projekt zaujal do té míry, že se rozhodl spolupracovat s mnoha dalšími lidmi i na letošním vysílání, to už je jedna z otázek, které jsem mu položil.

Co tě zaujalo před dvěma roky na této možnosti sdílení evangelia lidem?

Když jsem se doslechl o úspěšnosti programu NET '95 a o přípravě nového NETu, pouze jsem si povzdechl, že tento vynikající projekt nemůžeme uskutečnit v naší zemi. Neuměl jsem si tehdy představit, jak by to šlo v našich podmínkách zvládnout po stránce technické i finanční. Přesto mne na tomto projektu silně zaujala myšlenka, že Bůh, Stvořitel všeho, může použít nedokonalou lidskou tech-

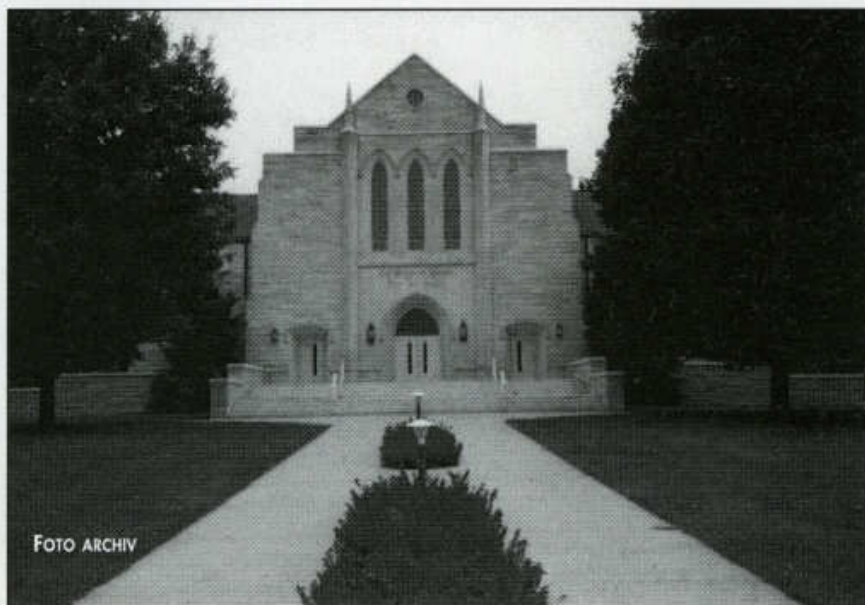

FOTO ARCHIV

niku k tomu, aby oslovil lidi a přinesl jim svou dokonalou nabídku spasení.

Jaké naděje jsi do programu vkládal, když jsi ho začal realizovat v břevclavském sboru?

Chtěli jsme využít tento nezvyklý program v našich podmínkách pro širokou veřejnost a věřili jsme, že se to podaří. Další události už šly rychle za sebou. Nejdříve jsem se dozvěděl, že americká soukromá televizní stanice 3ABN pronajala družici Intelsat K a program NET '96 bude vysílat také do Evropy. To znamenalo, že signál z družice bude možno zachytit i u nás. Pak jsme se dozvěděli, že digitální satelitní přijímač je pro nás finančně dostupný, a dalším důležitým bodem bylo zjištění, že se našel člověk, kterého program zaujal natolik, že ochotně slíbil program simultánně překládat do češtiny. Společně s členy břevclavského sboru jsme zajistili v našem kostele vše potřebné a pozvali jsme na program veřejnost. Protože jsme sami nevěděli, jaký NET '96 bude (neviděli jsme ani jednu přednášku z NETu '95), nedá se hovořit o nadějích, ale spíše jsme byli zvědaví, jestli lidé o tento druh evangelizace projeví zájem.

Co z toho se vám splnilo?

Bylo to fantastické. Kostel byl vždy plný lidí, i když se přednášky konaly pětkrát týdně. Program zaujal snad všechny příchozí a lidé nám děkovali za to, že jsme je pozvali. Říkali, že si odpočinuli a načerpali nové duchovní síly do života. Přednáš-

Pokračování na straně 31

Studie
Kdo může
změnit Boží
úmysl?

str. 8

Zdraví
Důležitá zpráva:
Podpořte svou
odolnost

str. 16

Podobenství
Boleslav

str. 20

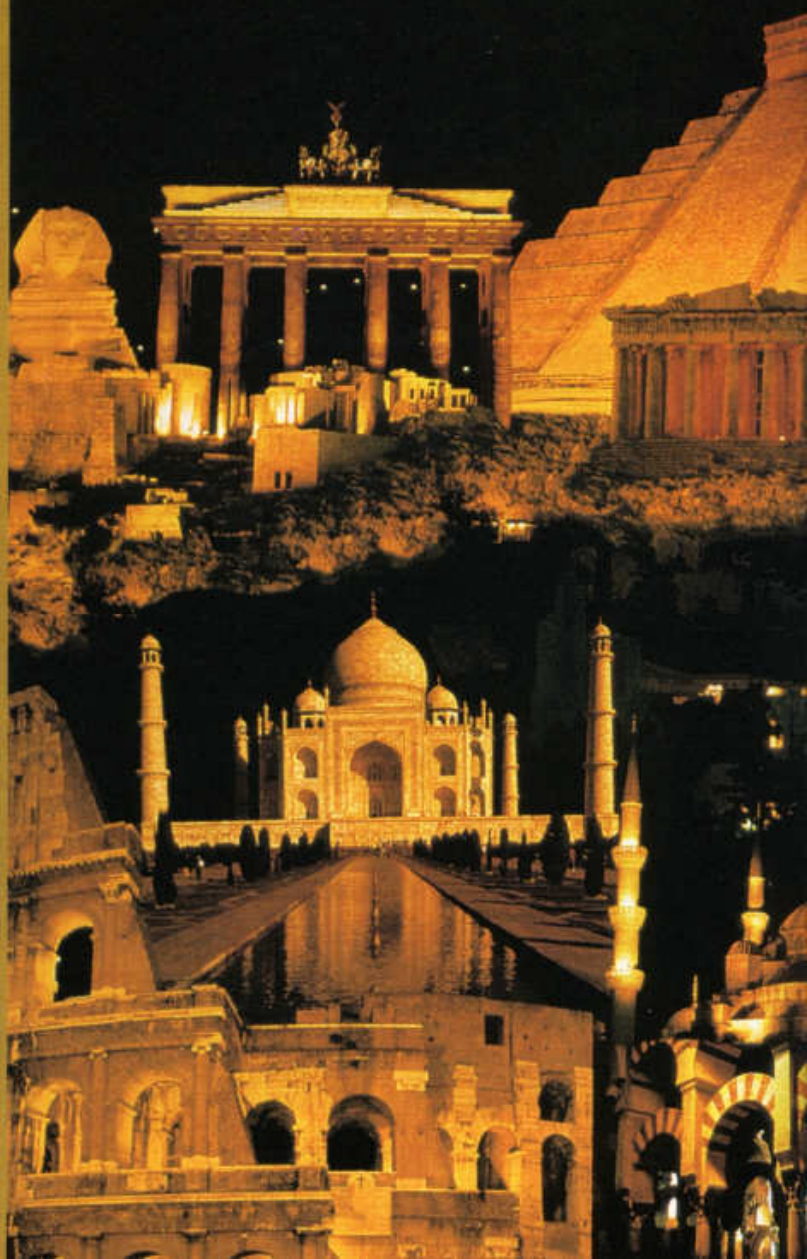

Kronika
20. století
Ledové sevření
(1950–1960)

str. 24

ZNAMENÍ DOBY – křesťanský pohled na svět. Ročník 30, číslo 3/1998. Vydává a objednávky přijímá Advent-Orion s. r. o., vydavatelství a nakladatelství, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 - Sedlec, tel. objednávky 325528, redakce 90034532, fax 325165, e-mail: adventorion@mbox.vol.cz. Šéfredaktor Marek Škrála. Jazyková redakce Ivo Racek. Tiskne Naše vojsko Praha. Vychází čtyřikrát ročně. Cena jednoho výtisku Kč 18,-. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Registrační značka MK ČR F 5077. ISSN 0231-6439. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. nov. 5094/95 ze dne 3. 2. 1995. Foto na titulní straně Michael Photobank

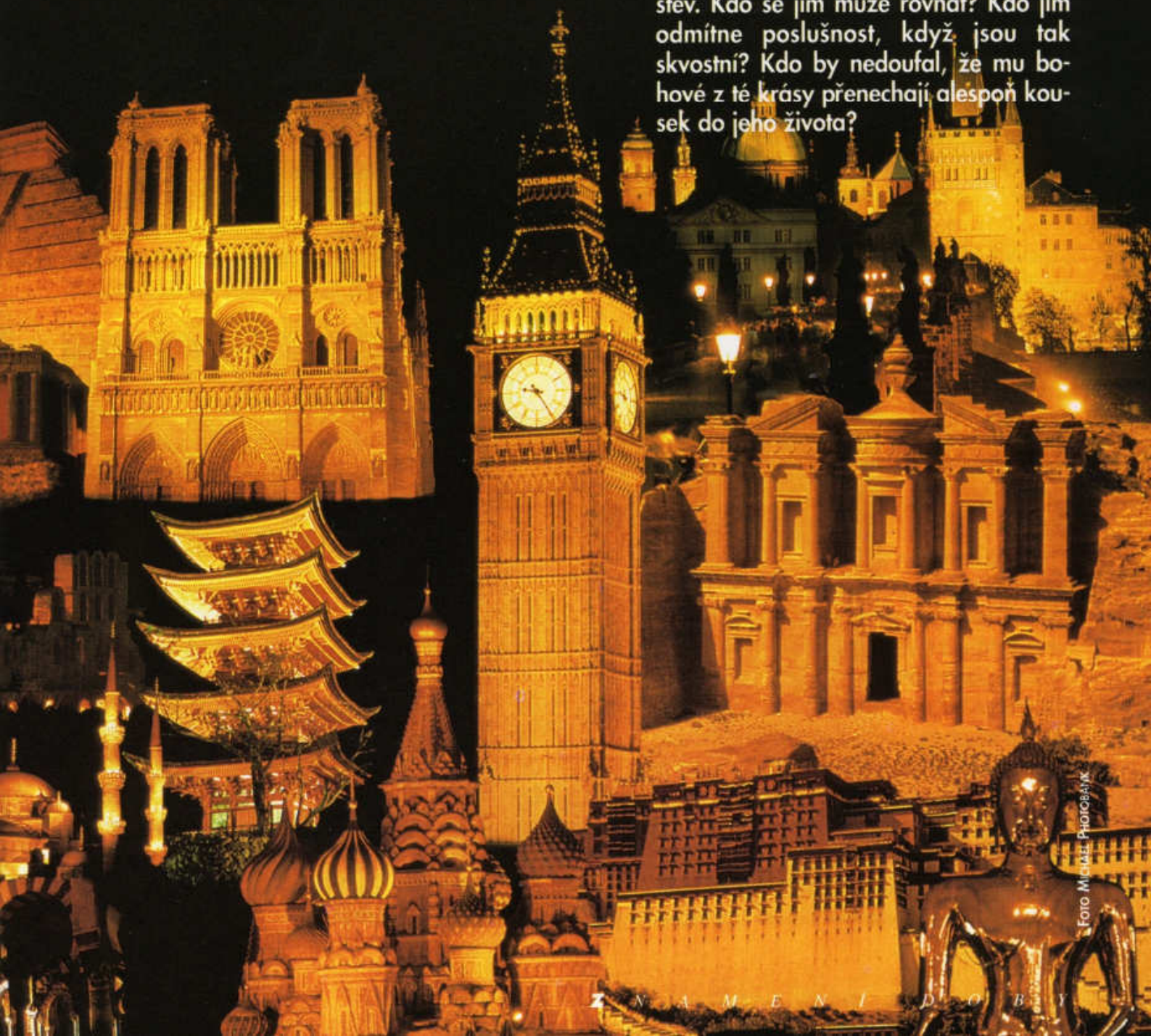
VELKÝ BŮH

CHUDÉHO CHRÁMU

Pustou a bezútěšnou poušť se valí obrovská změť lidí a dobytka. Neúprosné vedro a zvržený písek dráždí přimhouřené oči a zvyšuje již tak dost vysokou nervozitu. Není to tak dávno, co ještě byli otroky v Egyptě – ale Bůh jim daroval svobodu. Už se nemusí bát biče, nemusí o všechno prosit a často bojovat o holý život. Jsou volní – stali se lidmi. Ale co je čeká?

Opustili svět plný zlatých chrámů, velkolepých obětí a slavností k uctění bohů. Už jen letmý pohled na celou tu nádheru vzbuzuje bázeň a dojem velikosti a nepřekonatelnosti těchto božstev. Kdo se jim může rovnat? Kdo jim odmítne poslušnost, když jsou tak skvostní? Kdo by nedoufal, že mu bohové z té krásy přenechají alespoň kousek do jeho života?

Do očí plných horkého písku se derou slzy při těchto myšlenkách, protože Bůh, který je vyvedl, „bydlí“ ve stanu. Ještě je příliš bolavá vzpomínka na den, kdy v poušti, uprostřed nehostinné pustiny, dostali od svého Neviditelného vůdce příkaz ke stavbě chrámu. Zprvu měli pocit závratného štěstí. Konečně náš Bůh prokáže svoji velikost nejen velkolepými činy, ale především nádhernou stavbou – chrámem, který poctí svoji přítomností! Pak se už nikdo nebude moci posmívat Bohu chudých Hebrejů. Všichni uvidí, že je to Bůh mocný a bohatý. A my, jeho lid, budeme u všech váženi a všemi ctěni.

Leckterý poutník pomine stan z patřičné vzdálenosti. Bez úcty, s posměšky a pohrdáním. Raději pobídne svého velblouda k větší rychlosti, aby stihl slavnosti na počest boha Ré, Osírise, Apise... bohů bronzových, stříbrných a zlatých. Tak lidé spěchají – PRÝ hledají. Ale nenajdou. Protože živý, jediný Bůh je viditelný pouze těm, kteří hledají OPRAVDU. A pro ně má připraveno víc než zlato na chvilkové podívání. Jim daruje sám sebe – na věky.

Jaké však bylo zklamání, když tento Bůh nechtěl chrám přikrytý zlatem, ale kůží! Kolem celé stavby je plot z obyčejného plátna a střecha z kůží. Jak odpudivé! Co řeknou dalecí poutníci? Kdo by chtěl mít za ochránce boha, který nemá ani na pořádný dům? Kdo by se k takovému bohu modlil o bohatou úrodu a požehnaný život? Kdo by nakonec poslouchal takového chudáka? Nikdo se nezastaví, aby vzdal čest Bohu Izraele. Nikdo nepocítí bázeň před jeho přítomností a nikdo neprojeví přízeň jeho lidu.

A přece tu je! Kde? Uvnitř. Bůh živý – jediný Bůh, který se nevystavuje na odiv povrchním po-

krytcům, hledajícím pouze lesk, bohatství a úspěch. Je ukryt před těmito zraky, zdánlivě zahalen všedností a prostotou.

Je tu – ale jen pro ty, kteří hledají opravdu jeho samotného. Člověk, který touží po skutečném Bohu, se nenechá odradit zdánlivou obyčejností. Pojďme tedy dál. Vstupujeme na nádvoří svatostánku. Tady už není pouhé plátno – je tu bronzový oltář a posvátné umyvadlo. Bronz není vzácný, ale je cennější než kus – byť jemné – látky. Když vstoupíme do první místnosti vlastní svatyně, všimneme si nádherně ušitého závěsu a také některých pozlacených částí. Ve svatyni najdeme pozlacený stůl, svícen a kadidlový oltář. Když opustíme tuto místnost spoře osvětlenou sedmiramenným svícem, vstoupíme do druhé, poslední místnosti – svatyně svatých. Je tu tma. Nevidíme nádhernou truhlu svědectví a slitovnici, která je udělaná celá z jednoho kusu ryzího zlata. Tma nám možná dovolí si uvědomit, že krása truhly ani ryzí zlato není to důležité. Důležitý je zde ON – jediný Bůh, který se rozhodl přebývat mezi námi.

Kdo chtěl a vynaložil kus námahy, aby vešel do nenápadného pouštního chrámu, určitě nelitoval, protože to byla cesta smysluplná a přiváděla lidi blíže k jejich neobyčejnému Bohu, jehož velikost není třeba vylepšovat nádhrou chrámu.

Leckterý poutník pomine stan z patřičné vzdálenosti. Bez úcty, s posměšky a pohrdáním. Raději pobídne svého velblouda k větší rychlosti, aby stihl slavnosti na počest boha Ré, Osírise, Apise... bohů bronzových, stříbrných a zlatých. Tak lidé spěchají – PRÝ hledají. Ale nenajdou. Protože živý, jediný Bůh je viditelný pouze těm, kteří hledají OPRAVDU. A pro ně má připraveno víc než zlato na chvilkové podívání. Jim daruje sám sebe – na věky.

MARTIN LEJSAL

P. S.: Možná i nám se, cestou pouští tohoto světa, zdá být křesťanství mnohdy nevábné a prázdné. Je to však jen pouhý klam. Kdo vejde a je ochoten jít stále dál, kdo nelpí na věcech, ale touží po Bohu – kdo dá „vše“, aby získal vše, tomu bude odměnou ON. Ten, který říká:

POKOJ SVŮJ VÁM DÁVÁM, NE JAKO DÁVÁ SVĚT, JÁ VÁM DÁVÁM...

PROČ NE BŮH?

Svého času mne zaujaly výsledky jedné ankety, která proběhla ve Švédsku. Vyplynulo z ní, že 90 % lidí věří v nadpřirozené jevy, ale pouze necelých 20 % věří v Boha. Jiná zpráva říká, že většina Američanů věří v mimozemské civilizace, a z další se dovídáme, že prosperují lidé, kteří se zabývají okultismem, sestavováním horoskopů a předpovídáním budoucnosti. Možná, že o něčem vypovídá také informace z Velké Británie, kde pracuje ve všech tam působících církvích 30 000 duchovních. Vedle nich je však registrováno 80 000 těch, kteří se živí předpovídáním budoucnosti. Asi musí být dostatek lidí, kteří jim věří a vyhledávají jejich pomoc.

Jistě, je svoboda, a je to soukromá věc každého člověka. Přesto mne při čtení takových zpráv napadají otázky: Proč jen víra v nadpřirozeno, a proč ne v Boha? Proč je tajemno různých nadpřirozených jevů tak přitažlivé, zatímco pravda o Bohu lidi neza-

jímá? Proč víra v nadpřirozené jevy ano, a víra v nadpřirozeného Boha ne? Odpověď by byla asi velmi široká. Ale dovolu mi spíše další otázky: Co mi dává ono tajemno, podivné nadpřirozeno, horoskopy či okultismus? Pomůže mi to nějak v životě, povzbudí v problémech nebo mi to dá perspektivu do života? Projeví mi ono tajemno nějak lásku, odpoví na otázku po smyslu života? Může pro mě být autoritou v mém rozhodování? Možná bych se mohl ptát dál, ale já jsem si po zralé úvaze na tyto otázky odpověděl slovíčkem „ne“. Tajemné nadpřirozeno mi nic nedává a nijak mi nepomůže. Podle mého soudu je třeba hledat jinde a jinak. Ježíš řekl: „Já jsem přišel, aby lidé měli život a měli ho v hojnosti.“ On nám dává život, náplň života, směr života, on nás miluje, pomáhá nám, chce být oporou a nabízí nám i dobré rady pro život. Tak proč ne Bůh?

Ježíš také řekl: „Já jsem cesta, pravda i život.“ Cesta pro nás tápající, pravda pro nás hledající a život pro nás toužící. To přece stojí za úvahu. Tak proč ne Bůh?

Až budete cítit, že se potřebujete opět chytit něčeho pevného mimo nás, mimo člověka, potom vyměňte tajemné nadpřirozeno za netajemného Ježíše Krista, toho, který přišel, abychom měli život a měli ho v hojnosti.

JAN DYMAČEK

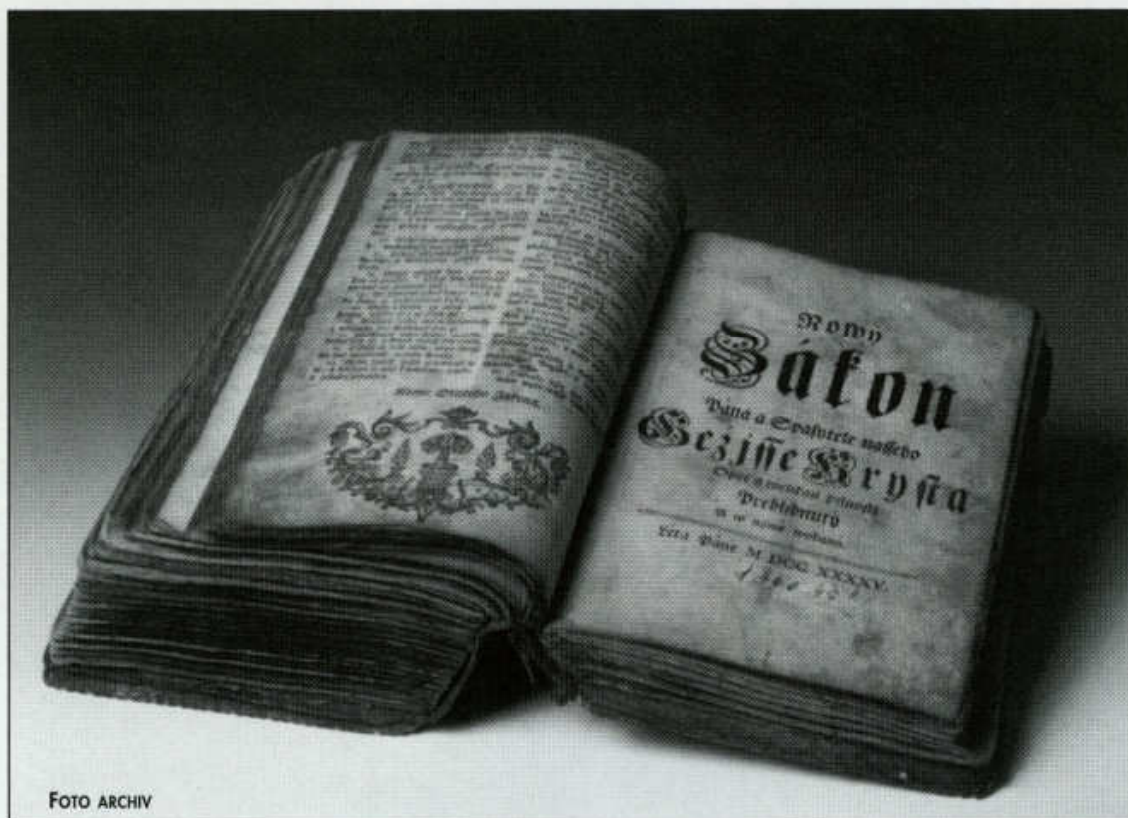

FOTO ARCHIV

KDO MŮŽE ZMĚNIT

FOTO MICHAEL PHOTOBANK

Boží Úmysl?

Foto: MICHAEL PHOTOBANK

Bůh má zájem změnit úmysly lidí, zvláště hříšníků. To nás nepřekvapí, ale asi nás udiví, že Bůh žádá hříšníky, aby mu pomohli změnit jeho úmysly. Slyšeli jste dobře. Bůh žádá hříšníky, aby mu pomohli změnit jeho úmysly.

26. kapitola proroka Jeremjáše vypráví příběh, který objasňuje záměr některých Božích proroctví ve Starém zákoně. Jeremjáš v této kapitole předpovídá dobu bídy a těžkostí. Pán ho posílá, aby sdělil obyvatelům Judy, že bude zničen chrám i město Jeruzalém. V této neradostné zprávě však objevíme jedno zajímavé slovo – jestliže. Slovíčkem „jestliže“ prosvítá dobrá zpráva. Bůh říká lidu, že jestliže budou naslouchat tomuto poselství a napravit své cesty i skutky, on, Bůh, bude litovat, že proti nim mluvil zlé věci (Jr 26,13). Možná v textu vidíme dřívější verzi Petrova „trpělivého“ Boha, který chce, aby všichni činili pokání a nikdo nezahynul (2 Pt 3,9), možná nás nad touto kapitolou napadne ještě mnoho jiných otázek. Proč Bůh používá této koncepce proroctví? Skutečně může člověk svým postojem

změnit vůli Stvořitele? Zkusme se nad některými společně zamyslet.

Zaslíbení a hrozby

I v tomto proroctví vyslovil Bůh určité „jestliže“ – protože tento přístup k člověku a jeho životu se osvědčil. Dobrým příkladem je i Mojžíšova výzva adresovaná Izraeli: „Jestliže budete poslouchat, Bůh vám požehná, jestliže nebudete, budete zlořečení.“ (Viz Dt 28,1-68.)

Než se na tento princip podíváme zblízka, měli bychom si všimnout, že Bůh se neomezuje jen na tento jediný přístup. V mnoha případech se zdá, že upouští od veškerých podmínek a mluví o zkáze i o spasení, jako by byly definitivní a neodvolatelné – bez nějakých „jestliže“, „a“ nebo „ale“. Taková proroctví o zkáze není těžké najít. Například Micheáš říká o Jeruzalému: „Proto bude Sijón kvůli vám zorán jako pole, z Jeruzaléma budou sutiiny...“ (Mi 3,12) Nebo Jonáš o Ninive: „Ještě čtyřicet dní, a Ninive bude vyvráceno.“ (Jon 3,4) Stejně tak najdeme i bezpodmínečná zaslíbení spasení. Dobrým příkladem je Jeremjášovo zaslíbení nové

smlouvy: „Svůj zákon jim vepíši do srdce. Váš život závisí na mých jistých zaslíbeních, ne na vašich porušených.“ (Viz Jr 31,31-33.) Totéž platí i o Ezechielově zaslíbení nového srdce: „Dám vám nové srdce. A můj Duch učiní, že budete zachovávat moje přikázání.“ (Viz Ez 36,26.27.)

Dva přístupy

Jelikož se v Písmu objevují oba druhy zaslíbení a hrozeb, podmíněné i nepodmíněné, bude určitě zajímavé si všimnout toho, jak křesťané tyto dva modely spojují nebo oddělují. Většinou dělají to druhé. Ti, kteří zdůrazňují božskou svrchovanost (tj. presbyteriánská a reformovaná kalvinistická tradice), se zaměřují na bezpodmínečná zaslíbení a hrozby a minimalizují lidskou odezvu. Naopak ti, kteří zdůrazňují důležitost lidské vůle (tj. metodistická, arminiánská tradice), méně hovoří o božské svrchovanosti a místo toho se zaměřují na věty s onou podmínkou – jestliže.

Pokud jdeme logicky do extrému, zdají se být tyto dva přístupy protikladné, alespoň na teoretické úrovni. Jeden svět je určován Božím rozhodnutím, druhý lidským úsilím. Podíváme-li se však na oba

Je zajímavé, že Jeremjášovu podmíněnou hrozbu považovali za zrádnou jistotu, i když jim jasně řekl o nabídce změny Božího úmyslu. „Jestliže budete činit pokání,“ sliboval znovu Jeremjáš, „Bůh svůj úmysl změní.“

přístupy z hlediska jejich praktické a motivační hodnoty, doplňují se navzájem a pokrývají veškeré lidské potřeby. Jako vnímaví rodiče, učitelé či vychovatelé totiž všichni velmi dobře víme, že co jednoho člověka upoutá, druhého odradí a naopak. Někteří dychtí po svobodě, jsou aktivnější, samostatnější a stačí jim určitý impuls k rozhodnutí. Jiní touží po určitém bezpečí a jsou nejproduktivnější, když jsou ujištěni, že jejich osud je v Božích rukou.

V našem moderním světě je rozdíl mezi těmi, kdo dosahují úspěchu díky nejisté práci podnikate-

le či obchodníka, a těmi, kteří potřebují stálý plat a budou zastávat místo věrného účetního někde v kanceláři. V náboženském prostředí se jedná o rozdíl například mezi světem rychlých a někdy riskantních kroků lidí stojících v čele sboru či církve, a světem spíše klidnějšího života člena sboru, který také rád pracuje pro církev, ale spíše ně-

Zdá se, že můžeme učinit spolehlivý závěr, co se týče Božích varování a soudů. Všechny jsou z jeho velké lásky podmíněny, dokonce i tehdy, když přímo neobsahují jasnou formulaci oné podmíněnosti.

kde v pozadí. Stojí však za povšimnutí, že v důsledku hříchu mohou oba tyto přístupy vést ke ztrátě odvahy nebo k nedbalosti. Ti, kteří mají rádi vybídnutí, příliš snadno sklouznou do neutralismu v bezpečném světě. Ti, kteří potřebují bezpečí, jsou stejně neefektivní tváří v tvář jasnému vybídnutí k potřebné práci. Bůh tedy dělá to, co musí dělat i každý moudrý rodič, učitel či kazatel: spojuje a staví proti sobě své metody tak, aby všechno sloužilo všem lidem.

Síla k motivaci

Vraťme se však zpět k 26. kapitole Jeremjáše a podívejme se blíže na Boží pokus motivovat svůj lid. Když Jeremjáš poprvé vedl s lidmi při, aby změnou svého chování změnili Boží úmysl, naložili s ním jako se zrádcem. V 7. kapitole Jeremjáš útočí na jejich bezpečný svět. „Nemůžete říkat jen Chrám! Chrám! Chrám!, jako by to bylo nějaké magické kouzlo,“ varuje. „Nemůžete zabíjet, krást a cizoložit, zatímco prohlašujete chrám za bezpečí. Změňte se, říká Bůh, nebo zničím tento chrám, jako jsem zničil i chrám u Šíla.“ (Viz Jr 7,1-15.)

A jaká byla reakce lidu? „Zrada!“ křičeli. „Zemřeš!“ (Viz Jr 26,8.) Oblíbili si svůj zdánlivě zajištěný a bezpečný svět, neohrožený zlým chováním. Je zajímavé, že Jeremjášovu podmíněnou hrozbu považovali za zrádnou jistotu, i když jim jasně řekl o nabídce změny Božího úmyslu (Jr 26,3). „Jest-

liže budete činit pokání,“ sliboval znovu Jeremjáš, „Bůh svůj úmysl změní.“ (Viz Jr 26,13.) Rozzuřený okolostojící dav chtěl Jeremjáše zabít. Najednou někdo vykřikl: „Počkejte! Cožpak za dnů krále Ezechiáše (přibližně o 100 let dříve – pozn. red.) prorok Micheáš neprorokoval, že Jeruzalém se stane hromadou sutin? Avšak král Ezechiáš nedal Micheáše usmrtit. Místo toho se obrátil k Bohu a Pán svůj úmysl změnil.“ (Viz Jr 26,17-19.) Verš 18 obsahuje citát z Mi 3,12 – bezpodmínečnou a nepochybnou hrozbu zničení. Avšak Micheášovi posluchači si uvědomili nevyslovené „jestliže“ a čini-li pokání. A tehdy Pán Bůh svůj úmysl změnil.

Totéž se stalo, když Jonáš kázal proti Ninive. Ačkoliv ohlašoval bezpodmínečné zničení, lidé zaslechli Boží jestliže, činili pokání a zachránili tak své město. Jeden anglický překlad prostě říká: „Bůh změnil svůj úmysl.“ (Jon 3,10) Jonáše to rozlobilo. Chtěl vidět zkázu města, i když, jak sám připustil, tušil, že se Bůh slituje, pokud budou lidé činit pokání (Jon 4,1.2).

Z těchto proroctví nakonec vycházejí najevo dva pozoruhodné závěry:

1. Když jsou lidé citliví na Božího ducha, slyší jeho „jestliže“, i když není vysloveno.

2. Když se mu staví na odpor, neslyší jeho „jestliže“, ani když jim křičí přímo do uší.

Není to zvláštní, že ti, kteří slyšeli Micheáše a Jonáše, odpověděli na bezpodmínečnou hrozbu kladně, zatímco Jeremjášovi posluchači se jasné nabídky slova „jestliže“ postavili na odpor? Teprve když si připomněli Micheášovu bezpodmínečnou hrozbu, uslyšeli nakonec i to „jestliže“ a zareagovali.

Zdá se, že můžeme učinit spolehlivý závěr, co se týče Božích varování a soudů. Všechny jsou z jeho velké lásky podmíněny, dokonce i tehdy, když přímo neobsahují jasnou formulaci oné podmíněnosti.

Podmíněné spasení

Ale co zaslíbení o spasení a obnově? To je už radostnější otázka, neboť zatímco všichni evangelisti křesťané se shodují v tom, že obnova je jistá, diskutuje se spíše o tom, kdy a jak proběhne.

Značné množství moderních křesťanů přijalo pohled, který zdůrazňuje, že Boží proroctví budou

naplněna a tečka. Očekávají tedy, že každé nena-
plněné proroctví Starého zákona se do detailu naplní na konci času nebo během milénia, které bude následovat.

Pokud však zaujmeme postoj, že účelem proroctví je reformovat – a ne pouze informovat – uvidíme každý prorocký obraz „obnovy“ jako ustanovení principu obnovy. Podrobnosti se budou lišit podle rozdílných potřeb každého publika.

Například velké obrazy obnovy v Písmu – Ez 40-48; Iz 65 a 66; Za 14; Zj 21 a 22 – potvrzují naději na obnovu, třebaže v detailech se někdy i dost výrazně odlišují.

Poznání principu podmíněnosti nám pomůže pochopit, proč nebyla některá proroctví naplněna. Je to prostě Boží způsob – být vším pro všechny, aby některé mohl zachránit. Spasení je vždy Boží záměr. Na tom se nikdy nic nemění, i když se zdá, že hrozba záhuby převládne nad zaslíbením obnovy.

Poznání principu podmíněnosti nám pomůže pochopit, proč nebyla některá proroctví naplněna. Je to prostě Boží způsob – být vším pro všechny, aby některé mohl zachránit. Spasení je vždy Boží záměr. Na tom se nikdy nic nemění, i když se zdá, že hrozba záhuby převládne nad zaslíbením obnovy.

Nakonec musím připustit, že 26. kapitola Jeremjáše mi pomohla vidět záblesk naděje dokonce i v textech nejmocnějšího ohlášení záhuby. Když Jeremjáš říká, že „Pán změnil svůj úmysl o katastrofě, kterou vyslovil proti vám“ (viz Jr 26,13), odkrývá tím lidem paprsek naděje na spásu.

Můžeme tedy měnit Boží úmysl tím, že budeme neustále činit pokání? Myslím, že ano, protože tak to Bůh lidem slíbil, a nejen v proroctví Jeremjáše. Božím záměrem není zničit hříšníka, ale přivést ho k zamyšlení a změně směru jeho cesty. „Změňte můj úmysl,“ říká Bůh. „Chci vás zachránit, ne zničit.“

ALDEN THOMSON

DĚRAVÝ SEZNAM

Lidé se pokusili vytvořit již mnohokrát jakousi definici, co je a co není hřích. Tak vznikaly různé seznamy lehkých i těžkých hříchů, které měly mnoho společného, a jednou z těch věcí byla jejich povrchnost. Jejich tvůrci často nedokázali vidět hlubší souvislosti a navíc byli většinou poplatní době a platným společenským či církevním normám. Není divu, že některé věci byly zbytečně zveličovány, zatímco jiné přehlíženy a tolerovány, přestože s nimi Bůh nikdy nemohl souhlasit. Nevěříte? Nemusíme jít ani do daleké historie.

Ve většině církevních společenství je krádež obecně považována za velký problém a hříšník musí počítat s tím, že mu rozhodně nikdo nebude tleskat. Je to přece porušení Božího přikázání. Ovšem jiná situace nastane ve chvíli, kdy někdo tvrdě pomluví svého bližního a mnohdy ho tím znemožní na dlouhý čas před ostatními. Tento hříšník, pokud ho vůbec někdo takto vnímá, je obecně tolerován a dokonce je jeho slovům se zájmem nasloucháno. Málokdo si všimne, že Bůh chrání ve svých přikázáních čest člověka stejně důrazně jako jeho majetek. Problém opět nemá Pán Bůh, ale my lidé, kteří jsme pomluvu prostě nezařadili na hlavní seznam hříchů. Žel, to není jediný bod, který se tam neobjevil. Není divu, že jsme pak schopni mnohdy příkře hodnotit hřích bližního s vědomím vlastní dobroty. Velkým nebezpečím tak je sebeuspokojení lidí, kteří „dodržují“ ten svůj seznam zakázaného, a není nijak překvapující, že se mnohdy cítí být povýšenými nad ty ostatní. Sami pak nejsou schopni vnímat svůj vlastní hřích jen proto, že ho neumí pojmenovat, protože není na „jejich“ seznamu.

Ježíš vnímal tuto bolest na každém kroku a neúnavně promlouval k lidem o trámu v oku člověka, který se cítí být povolán k čištění smítka v oku svého bližního. Vyprávěl podobenství o farizeovi v chrá-

mu, který byl tak dobrý, že uměl odsoudit i modlíciho se celníka. Zvedal z prachu nevěstky, které chtěli kamenovat jejich zákazníci. Mnohé pak shrnul do naučení: „Slyšeli jste, že bylo řečeno...“ Jinými slovy, váš platný seznam hříchů je už od samého počátku pěkně děravý. Máte tam něco o zabíjení a vůbec nechápete, že zabíjíte už svými nelaskavými slovy. Horšíte se nad smilstvem, a přitom vaše myšlenky by mnohdy musela televize vysílat až po půlnoci.

Žádný náš seznam nedokáže jít k samotnému kořenu věci – k dění v naší hlavě. Tam se rodí hřích a hříchem je často už ve chvíli, kdy nás ještě celé okolí vnímá jako řádné občany bez závad. Naše myšlení dává hříšnou podstatu věcem, které jsou samy o sobě zcela neutrální.

Žádný náš seznam nedokáže jít k samotnému kořenu věci – k dění v naší hlavě. Tam se rodí hřích a hříchem je často už ve chvíli, kdy nás ještě celé okolí vnímá jako řádné občany bez závad. Naše myšlení dává hříšnou podstatu věcem, které jsou samy o sobě zcela neutrální. Kainova ruka nebyla ani dobrá ani zlá, ale jeho myšlenka z ní udělala vražedný nástroj. Uvědomovat si tyto věci znamená vyrůstat z Boží milosti v pokorného člověka, který naslouchá Pánu Bohu, aby mohl porozumět své cestě. Pak si možná začneme uvědomovat, že mnoho věcí, které jsme celé roky za hřích nepovažovali, hříchem skutečně jsou. Ubližují našim bližním, ale zpětně především nám samotným, a s tím se Bůh nemůže smířit.

JE LHOSTEJNOST HŘÍCH?

Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy; a budou před něho shromážděny všechny národy. I oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, ovce postaví po pravici a kozly po levici. Tehdy řekne král těm po pravici: „Pojďte, požehnání mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne...” Tu mu ti spravedliví odpovědí: „Pane, kdy jsme pro tebe udělali věci, o kterých hovoříš?” Král odpoví a řekne jim: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.”

Podle Matoušova evangelia, 25. kapitoly

Jednou věcí, která vypadla z našich dřavých seznamů řádných hříchů, je rozhodně lidská lhostejnost. Má nespočet podob, od těch drastických, kdy někdo někoho nechá ležet umírajícího bez pomoci na silnici, až po ty méně viditelné, kdy třeba stojíme, posloucháme lež o člověku, který se nemůže bránit, a my „jen“ neslyšíme. Ještě jsem nečetl o tom, že by nějaké společenství církve někoho napomenulo za lhostejnost. A přesto je to jen hezky zaobalená forma mého přímého útoku na člověka. Dokonce to tak vnímají právní řády některých zemí, které klasifikují určité otevřené formy lhostejnosti jako trestný čin (viz třeba ono neposkytnutí pomoci na silnicích).

Lidská lhostejnost utváří náš svět více, než jsme mnohdy ochotni si připustit. Šel jsem parkem, kde dvě malé, asi devítileté děti rozebíraly za pomoci železné tyče jednu z laviček. Kolem chodili lidé a... neviděli. Poprosil jsem dotyčné mladistvé, aby nechali lavičku v původní podobě. Kupodivu mě ani nezbili, ani mi nevynadali, dokonce přerušili

svou „tvůrčí“ činnost. Banální příklad – jenomže všeobecná lhostejnost pomalu utváří myšlení přicházející i současné generace. Nikomu nic nevadí, tudíž je vše dovoleno. Je jen otázka času, kdy oni kloučkové dorostou ve statné „-náctileté“ a s podobnou železnou tyčí se pokusí „zušlechťovat“ kolemjdoucí. Možná zrovna ty, kteří šli tehdy kolem a teď jsou jen o pár let starší. Samozřejmě ani já nejsem televizní hrdina, který se neohroženě pustí do boje za čest přepadeného s patnáctihlavou partou výrostků, ale mohu alespoň přivolat pomoc. Vždyť příště mohu být v kůži toho přepadeného já. Nejsem doktor a z pěti metrů rozhodně nepoznám, jestli je ležící člověk namol, nebo zda ho postihla srdeční příhoda. Stačí pár minut, a moje lhostejnost zmařila lidský život. Máte pravdu, já jsem ho nezabil, ale co když...

Je mi jasné, že činy jednotlivců jsou jak kapka v moři, ale nakonec – neskládá se celé moře jen z kapek? Ježíš měl odvahu přijít s tím málem dobroty jednoho lidského života do satanova mlýna špatnosti a zloby. A rozhodně se nedá říci, že by to bylo zbytečné. Bohu určitě nejde o to, udělat z nás bdělé strážce všeho. Ani Kristus se nepokoušel napravit všechno špatné, co potkal. Spíše jde o to,

abychom byli vnímavými lidmi, kteří se neotočí stranou ve chvíli, když uvidí člověka, který skutečně potřebuje pomoc.

Život křesťana a člověka obecně je přece otázka vztahu k Pánu Bohu a to se nutně odráží v tom, jak se chováme k lidem kolem nás. Asi stěží přesvědčíme Pána Boha na posledním soudu tím, že budeme mávat nějakým, byť krásným, seznamem, který jsme do důsledku zachovávali, když se nás bude ptát na věci, které jsme mohli udělat a neudělali, protože jsme byli „jen“ lhostejní. A věrme, že Bůh nepřehání, když odmítá lidi lhostejné. Vždyť díky nim by se celá historie zla začala znovu opakovat. Lhostejnost určitě není banálním hříškem k pousmání. Spíše je to tragický důsledek satanovy práce v nás.

MAREK ŠKRLA

Dostali jsme do redakce dva příběhy, které jsou o lidské zlobě a lhostejnosti. Nejsou ničím výjimečné, spíše naopak, ale snad nám alespoň pomohou v zamyšlení nad tím, nakolik se i ta moje lhostejnost podílí na tom, jak to dnes vypadá kolem nás. A hlavně – nebylo by dobré něco s Boží pomocí změnit?

KDO TO VIDĚL?

Manžel mi dočetl dopis. Sama již špatně vidím, sotva rozeznám obrysy větších věcí. Již dávno nejsem schopná přečíst ani pár řádek. Dnes mi přišel dopis od přítelkyně z Prahy. Zve mě na návštěvu a já bych se s ní tak ráda setkala!

Uteklo pár týdnů a já potřebuji něco zařídit v Praze. Své záležitosti mám brzy vyřízené, adresu přítelkyně znám a doufám, že se k ní nějak dostanu. Sama bych si do rušných ulic netroufla. Vracím se na nádraží. „Zkusím Věrce zavolat, bydlí nedaleko, třeba by za mnou mohla na chvíli přijít sem,“ říkám si a vkládám do telefonního automatu svoji telefonní kartu. Dělá mi potíže natukat správně čísla, a jak jsem do této činnosti zabraná, kolem mě přejdou nějakí mládenci a se smíchem volají: „Ženská, co to tam strkáš, ta karta je stejně prázdná, ta patří do koše!“ A než se

naději, vytrhnou mi kartu z automatu. „Co to děláte?! Dejte mi tu kartu, potřebuji si nutně zavolat!“ zoufale volám, ale mladíci mizí mezi lidmi, kteří chodí nezúčastněně kolem a dělají, že nic nevidí.

Co mám dělat? Poblíž automatu stojí odpadkový koš. Kdybych aspoň viděla, určitě mi tam kartu hodili. Přehrabuji se v odpadcích, ale marně. Volám kolem sebe, kdo by mi pomohl. Teprve po chvíli přichází snad nějaký pracovník nádraží, ochotně vysypává odpadkový koš, ale karta nikde. „To vám ji ti kluci ukradli! To je dneska mládež!“ říká rozhořčeně. „Podívejte, támhle je policista, zkuste mu to říct!“ S nadějí vše vysvětluji policistovi. „A jak ti kluci vypadali?“ „Jak vám je mohu popsat, když špatně vidím. Vím jen podle hlasů, že byli asi tři a smáli se mi. Pak mi vytrhli

kartu a zmizeli.“ „Tak to vám, paní, nepomůžu, když nevíte, jak vypadali a co měli na sobě. Budete si muset asi koupit novou kartu.“

Zůstávám najednou sama, bezradná a bezmocná. Kde je spravedlnost, když mladíci mohou ubližovat slabším jen tak bez trestu, anonymně? Proč si toho nikdo nevšiml, když bylo tolik lidí kolem nás? Kdo jim kdy prokáže jejich vinu?

V té chvíli naprosté bezmocnosti jsem si vzpomněla na slova Bible: „Oči Hospodinovy jsou na každém místě, pozorně sledují zlé i dobré.“ (Př 15,3)

Děkuji ti, Bože, že ty všechno vidíš a pomáháš nám. Děkuji ti za to, že s touto vírou mohu překonávat těžkosti tohoto života, že mi dáváš s touto vírou sílu žít...

H. M.

PROSÍM VÁS, NEBUĎME LHOSTEJNÍ...

Nedávno jsem při cestě z práce zažila velmi nepříjemnou situaci. Asi si řeknete, že nepříjemností je více než dost, ale přesto mi nedá, abych se s vámi o tu „svou“ nepodělila.

Nastoupila jsem do obsazeného autobusu. Skoro vedle mne seděli dva mladí lidé. Chlapec a děvče, tak 16-18 let. Po několika minutách už nebylo v autobusu k hnutí. Na příští zastávce nastoupil starší pán s holí. Postoupil dozadu, kde se přece jen někdo slitoval a pustil ho sednout. Na další zastávce nastoupila asi sedmdesátiletá paní o berlích. Těžce se dostávala po schůdcích nahoru. Mladí vedle mne byli tak „zabrání“ do hovoru, že ji neviděli. Proto jsem se naklonila a tiše oslovila mladíka: „Mladý muži, prosím vás, pusťte tu paní sednout!“ Stará paní vytáhla z kapsy průkazku ZTP a mladíkovi ji ukázala. Chlapec neřekl ani slovo, pomalu vstával a chystal se paní pustit, když tu se do děje vložil řidič autobusu.

Nevěřila jsem vlastním uším! „Paní, jestli se chcete ohánět průkazkou, támhle máte místa pro invalidy!“ – rozmáchlým gestem ukázal na sedadlo uprostřed autobusu. „A ty,“ obrátil se na mladíka, „se nauč bránit!“ Chvilí jsem zůstala beze slova, ale pak jsem řidiče oslovila: „Pane řidiči, to už neplatí, co kdysi...?“ Nenechal mne ani domluvit: „Co bylo, bylo!“ prohlásil kategoricky. „Takže, slušné chování už neplatí?“ nenechala jsem se odbýt. „Pamatuji si, že ještě nedávno byly v autobusech nápisy, na kterých stálo: 'Mladí, uvolněte místa starším.' To už dnes neplatí? Taký vám jednou bude sedmdesát, nemyslete si...“ Arogantně mne „utřel“: „Já se sedmdesátky nedo-

žiju, toho se nebojím. A vůbec... Je mi padesát, před časem jsem pustil sednout paní s kabelou a děckem, ona položila kabelu, na ni posadila děcko, a sama zůstala stát. Už bych nikoho sednout nepustil...“

Proč o této nepříjemné příhodě vůbec píšete? Takové věci se přece stávají dnes a denně a na lecos jsem už zvyklá. Dnes už se nestává tak často, aby mladý člověk uvolnil místo staršímu. A tak jsem často svědkem, jak ti staří odevzdaně balancují na madlech nad mladými, z nichž se někteří snaží předstírat spánek a jiní se vyzývavě rozhlíží a spokojeně se usmívají, protože se jim podařilo uchvátit místo tomu starému před nosem.

Ptáte se, co mne tedy tak překvapilo? Tak zaprvé přístup řidiče. Vždycky jsem si myslela a také to tak převážně fungovalo, že se řidič pokud možno zastával těch slabších a potřebnějších. No a zadruhé – reakce osazenstva celého autobusu. Všichni zarytě mlčeli a zaujali pozici mrtvého brouka. Stará paní jen tiše špitla, že by se na ono místo pro invalidy dostala jen velmi těžce. No a já? Připadala jsem si jak po studené sprše...

Je dnes opravdu jiná doba? Doba, která nahrává jen těm silnějším a bezohledným? Opravdu se tolik rozmáhá v naší společnosti lhostejnost?

Vzpomněla jsem si na jeden známý výrok: „Neboj se přátel, ti mohou jen zradit. Neboj se ani nepřátel, kteří tě mohou zabít. Měj strach z lidí lhostejných, protože s jejich tichým souhlasem tě může zradit či zabít kdokoli.“

Prosím vás, nebuďme lhostejní!

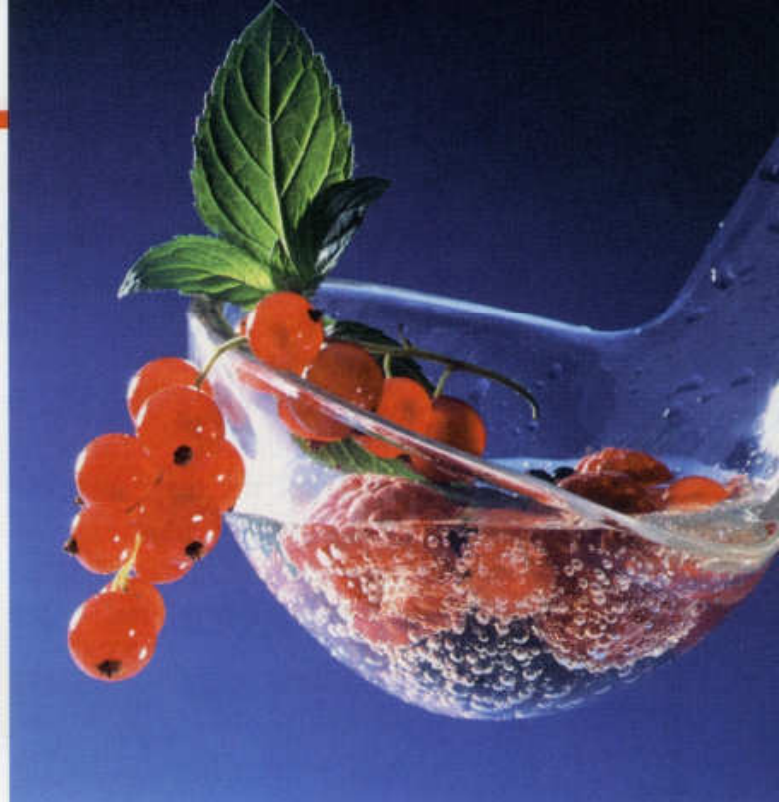
VĚRA GAJDOŠÍKOVÁ

DŮLEŽITÁ ZPRÁVA:

FOTO MICHAEL PHOTOMARK

PODPOŘTE SVOU ODOLNOST

Prochladli jste? Máte alergii? Trápí vás často angíny a chřipky? Problém je v tom, že imunitní systém, který má chránit vaše tělo před vstupem cizího agresora vyvolávajícího nemoc, nepracuje správně. Příčin může být samozřejmě, jako vždy v medicíně, mnoho. Jednou z těch nejčastějších je – nesprávnou stravou a špatným způsobem života dlouhodobě vyčerpávaný imunitní systém.

Tělo má miliony obranných buněk, které jsou „strategicky rozmístěny“ v celém organismu – v dýchacím, trávicím, pohybovém, cévním i nervovém systému. Nejvíce obranných buněk tvoří lymfocyty, k jejichž selhání dochází například při nemoci AIDS. Lymfocyty jsou takoví malí vojáci, kteří se mohou pohybovat po celém těle. Vyhledávají cizorodé látky, buňky a choroboplodné zárodky a likvidují je. Pro svou činnost však mají určité podmínky. Musí být dobře živěné, vyvinuté a vyčvičené. Při neustálém nasazení jejich výkon samozřejmě klesá. Nejvíce je vyčerpává přísun takových látek do organismu, které musí neustále pronásledovat a likvidovat. Takové látky jsou bohatě obsazeny v mase, mléčných výrobcích, vejcích, nevhodně pěstované zelenině a obilovinách, špatně uskladněných a barvených či aromatizovaných potravinách.

Dnes obsahuje tělo kolem 200 cizorodých syntetických látek, které musí vylučovat, protože jejich hromadění by znamenalo postupnou otravu. Potravin živočišného původu obsahují také bakterie, viry a parazity – salmonely, bakterie TBC, leukemické viry, viry hovězího AIDS a BSE, trichinózy, svalovce atd. Všechny tyto nepřátele musí tělo zdolat svým imunitním systémem. Ten ovšem může prohrát, a to z několika důvodů:

1. Má nedostatek obranných buněk.
2. Obranné buňky jsou příliš vyčerpány.
3. Agresorů je nezvládnutelná přesila.

Žijeme ve světě, kde je náš organismus napadán ze všech stran a stav imunitního systému je často rozhodujícím faktorem našeho celkového zdravotního stavu. Zjednodušeně bychom mohli říct, že pokud máme v pořádku imunitní systém, je v pořádku i celé naše tělo. Z toho vyplývá, že pokud chceme být zdraví, musíme si šetřit a udržovat svou osobní armádu – imunitní systém. K tomu můžeme využít několik dobrých rad:

1. Je třeba bránit vstupu škodlivých látek do těla.
2. Musíme dodávat imunitnímu systému dostatek vitaminů, minerálů a dalších látek důležitých pro jeho činnost.
3. Správným okysličováním, přiměřeným zatížením organismu a kvalitním odpočinkem můžeme pomoci imunitnímu systému v jeho regeneraci.

Co se stravou?

O tom, že sport a otužování zvyšuje naši odolnost, víme asi všichni, ale je možné i kvalitou a složením jídla podpořit obranyschopnost svého těla? Co je dobré a čeho se vyvarovat?

K těm důležitým opatřením určitě patří zabezpečení přísunu přiměřeného množství bílkovin. Jejich nedostatek nebo nadbytek může způsobit snížení odolnosti organismu. Doporučená dávka světové zdravotnické organizace WHO představuje ve skutečnosti mnohem méně bílkovin, než běžně

Většina lidí se bílkovinami (a to z pohledu imunity těmi méně vhodnými – živočišnými) přejídá. Navíc se spolu s nimi dostávají do těla i tuky, mikroorganismy a pozůstatky různých toxických látek – pesticidů, herbicidů, insekticidů atd.

konzumujeme. Pro příklad – WHO uvádí spotřebu bílkovin na den a 1 kg hmotnosti člověka: 0,8 g pro dospělé a 1,5-2 g pro děti do tří let. Většina lidí se bílkovinami (a to z pohledu imunity těmi méně vhodnými – živočišnými) přejídá. Navíc se spolu s nimi dostávají do těla i tuky, mikroorganismy a pozůstatky různých toxických látek – pesticidů, herbicidů, insekticidů atd.

Je třeba dbát také na to, aby bílkoviny obsahovaly všechny potřebné aminokyseliny. Proto je nejlepší jejich zdroje střídat a kombinovat. Zkusme používat luštěniny, obiloviny, ořechy, kysané nízkotučné mléčné výrobky a tmavolistou zeleninu. Netučné maso, drůbež a ryby se doporučují konzumovat jen jako pochoutku. Stačí 1-3krát týdně.

Tuk – přítel bílých krvinek?

Vzpomeňte si, jak jste unavení po vydatném nedělním obědě, kdy byste si nejraději lehli a spali. Nadbytek tuků ve stravě působí úplně stejně na malé vojáky vaší armády imunitního systému. Naopak imunitu podporuje strava s nízkým podílem

tuku, nízkým obsahem cholesterolu a polynenasycených mastných kyselin (MK). Na druhé straně je třeba dbát na dostatečný příjem mononenasycených MK (olivový, slunečnicový olej). V takových a jiných rostlinných olejích jsou totiž také esenciální MK, bez kterých je imunitní reakce rovněž oslabená.

Sladké omámení obrany

Podle některých výzkumů je vhodné minimalizovat spotřebu cukru, protože látky v něm obsažené přímo omezují imunitní reakci zprostředkovávanou buňkami. Snižují fagocytózu (schopnost bílých krvinek pohlcovat škodlivé látky a mikroorganismy) a může se také snižovat schopnost tvorby protilátek. Rafinovaný cukr můžeme částečně nahradit ovocem či medem, ale v první řadě je třeba snížit spotřebu cukru v každé podobě (slazené nápoje, slazené mléčné výrobky, zákusky, zmrzlina, slazené sušené ovoce apod.).

Barevná podpora – nenápadné stimuly

Mnoho pozornosti se dnes věnuje příznivému působení beta-karotenu a vitamínu A na správnou činnost imunitního systému (dále IS). Je třeba dbát na příjem těchto látek, které najdeme ve žluté i tmavolisté zelenině a žlutém ovoci. Jejich dlouhodobý nadbytek či syntetické doplňky jsou však pro organismus nebezpečné. Stačí, když občas zařadíme nárazovou dávku těchto látek, např. několik dcl

Nadbytek tuků ve stravě působí negativně na imunitní systém. Naopak imunitu podporuje strava s nízkým podílem tuku, nízkým obsahem cholesterolu a polynenasycených mastných kyselin.

mrkvové šťávy apod. Je dokázáno, že také přiměřené sytění organismu vitaminy skupiny B je nevyhnutelné pro správné fungování IS. Týká se to hlavně kyseliny listové, pantotenové, pyridoxinu, ryboflavinu a kyanokobalaminu. Bohatým přírodním zdro-

jem těchto látek jsou obiloviny, celozrnné výrobky, obilné klíčky, droždí, tvrdý sýr (ne uzený), nízkotučné mléčné výrobky, banány, ořechy apod. Také nadbytek vitamínu C – zvláště při velkém stresu – je škodlivý. Ovšem v přiměřeném množství je pro činnost IS rovněž důležitý. Účinnost IS snižuje dále nedostatek vitaminů D a E.

Také některé prvky, jako měď, jód, železo, hořčík, selen a zinek podporují činnost bílých krvinek, ovšem jejich nadbytek je stejně škodlivý jako nedostatek.

Imunita není jen nějaká abstrakce zodpovědná za to, že se nenachladíme, nebo že se nám nezanítí rána na kůži. Je to celý systém, který nás chrání třeba i před vznikem rakoviny. V každém okamžiku se v těle nacházejí buňky, které jsou schopny vyvolat růst nádoru. Denně jich v těle zdravého člověka vzniká 800-1200! A váš imunitní systém je musí zneškodnit. Přitom rakovina je jen jednou z mnoha závažných nemocí, kterým se naše tělo musí bránit. A to už je snad dostatečný důvod, abychom svému obrannému systému věnovali dostatek pozornosti a ochrany.

První příznaky infekce – co dělat?

Při prvních příznacích infekce dýchacích cest zkuste podpořit zápas svého těla. Připomínám ovšem, že takový imunostimulační program rozhodně není možné uplatňovat stále nebo dlouhodobě.

Co tedy můžeme udělat:

- zahájit hydroterapii – vypít alespoň půl litru vody, minerálky nebo bylinkového čaje; každou půlhodinu potom ještě 1 dcl, abychom udrželi bezbarvou moč,
- vynechat všechny masné potraviny, tuky, sladkosti a cukr (med konzumovat jen střídmě),
- zvýšit spotřebu ovoce a zeleniny na maximální možnou míru,
- užívat jednu tabletu zinku i selenu ráno a večer (zapít vodou) až do vyléčení (nejvíc však jeden týden),
- po jídle si vzít 1 lžici nadrobno nakrájeného česneku a zapít vodou (3krát denně),

- v případě zvýšené teploty můžeme použít podle návodu Paralen, Panadol nebo Nurofen. V případě horečky určitě vyhledejte lékaře.

Prošli jsme jen několik málo rad, jak pomoci našemu imunitnímu systému při zvládání některých lehčích i těžších onemocnění. Všichni však dobře víme, že nejlépe je nemocem předcházet – rozumnou a vyváženou péčí o celý náš organismus.

MUDR. IGOR BUKOVSKÝ

Extra silná podpora

Při nádorových onemocněních je žádoucí dlouhodobě stimulovat imunitní systém. V takových případech, kromě uvedených opatření ve stravě, doporučuji následující režim:

- každý den dva stroužky česneku v surovém stavu do jídla nebo po jídle, případně česnekový extrakt v tobolkách,
- přípravek Barley Power – 6 tbl. ráno nalačno a 4 tbl. večer před jídlem,
- selen – 1 tbl. (50 mikrogramů) ráno nalačno po dobu 2-3 týdnů (opakovat je možno až po měsíci),
- zinek – 1 tbl. (100 mikrogramů aktivního zinku v jedné tbl.) ráno nalačno po dobu 2 týdnů (opakovat je možno po 2 týdnech).
- denně pít čerstvé zeleninové a ovocné šťávy. V malých dávkách vypít během dne 4-6 dcl těchto šťáv, které je třeba vyrábět jen z čerstvých surovin a uskladnit v chladničce pod tenkou vrstvou citronové šťávy nebo oleje, která na povrchu působí jako ochrana před oxidací. Pro příklad uvedu recept na šťávy podle dr. Walkera:

Recept A: mrkev – 300 ml, červená řepa – 100 ml, okurka – 100 ml

Recept B: mrkev – 200 ml, červená řepa – 100 ml, salát – 130 ml, tuřín – 70 ml

Recept C: mrkev – 300 ml, červená řepa – 100 ml, špenát – 100 ml

Recept D: mrkev – 300 ml, špenát – 200 ml

BOLE

Boleslav byl celý život tím synem, který byl poslušnější a hodnější. Nikdy si netroufl ani pomyslet na něco jiného, než co si tatínek s maminkou přáli. Vzorně vystudoval pedagogickou fakultu, oženil se a stal se přísným učitelem přírodopisu a zeměpisu na základní škole, kterou kdysi sám navštěvoval. Zato jeho bratr Kazimír byl z úplně jiného těsta. Měl problémy už s tím, aby se vůbec doučil zedníkem. Střídal jedno zaměstnání za druhým a o jeho milostných avantýrách by se daly psát romány.

Když rodiče zestárli a onemocněli, staral se o ně samozřejmě Boleslav, protože Kazimír by je tak maximálně poslal do domova důchodců. Když po několika letech zemřeli, Kazimírov šikovný právník připravil ve sporech o dědictví Boleslava téměř o všechno. Léta ubíhala a Ka-

zimír ve správnou dobu zprivatizoval prosperující podnik, takže jeho životní úroveň stále stoupala a stoupala. Boleslav zatím po letech strávených ve školství onemocněl a nemohl dál učit. Tak žil s celou rodinou jak se říká z ruky do úst a manželka mu neustále předhazovala Kazimírovu úspěšnost. Čím častěji se spolu hádali, tím víc si začínal myslet, že celý svůj život úplně prohrál.

Jedno však Boleslavovi nedávalo spát. Už delší dobu si všímal svých sousedů, křesťanů. Nebyli bohatí, dokonce měli postižené dítě. Přesto se mu přes všechny problémy, které jim život přinášel, zdáli zvláště vyrovnaní. A tak si jednoho dne Boleslav koupil Bibli a začal v ní číst. Věřil, že někde na jejích stránkách musí být napsáno tajemství oné spokojenosti. Ještě ten večer došel k místu, kde stálo: Kdo se

ke mně přizná před lidmi, k tomu se Syn člověka přizná před Božími anděly. „Zajímavé,“ pomyslel si. „Zřejmě má Bůh skutečně moc, jinak by takové věci nedovolil napsat. Také tady čtu, že Ježíš pomohl spoustě lidí, dokonce i těm, kteří si pomoc vůbec nezasloužili. Proč by tedy tím spíš nepomohl mně? Ukřivdil mi vlastní bratr a všechno se proti mně spiklo. Někde jsem tu taky četl: Zkuste mne a poznáte, že jsem Hospodin. Proč bych to nezkusil? Stanu se křesťanem a Bůh mi určitě

Pokřtěn byl asi rok poté, co poprvé otevřel Bibli. Dbal na své zdraví, poctivě platil desátky a do sešitu si zapisoval hlavní myšlenky kázání, která chodil poslouchat. Každý den ráno četl půl hodiny Bibli a do modliteb za svoje trápení zahrnul také prosby za misionáře a evangelizaci. Práci však stále nemohl najít, a tak jediným výsledkem, který zjevně viděl, byl stále vzrůstající úspěch jeho bratra.

Zpočátku si říkal, že Boží mlýny melou pomalu, ale jistě, a že nemůže na Pána Boha s nastolením spravedlnosti spěchat. Jenomže roků přibývalo a stále se nic nedělo. „K čemu je mi tohle odříkání, když mi Pán Bůh stejně nepomáhá. Jeden z nespravedlnosti bohatne a druhý, který dělá všechno tak, jak se má, se skoro nemůže uživit.“ A protože se Pán Bůh stále neměl k tomu, aby jeho modlitby vyslyšel, přicházela mu tato myšlenka na mysl stále častěji.

Jednou měl užuž pocit, že Pán Bůh konečně zasáhl, a to když měl Kazimír těžkou autonehodu. Zpravodajství TV NOVA však uvedlo, že přežil jakoby zázrakem bez jediného zranění, přestože z jeho pojištěného BMW zůstala jen hromada šrotu. Druhý den po bratrově autonehodě Boleslav zakopl při zalévání květin o koberec a utrpěl komplikovanou zlomeninu

pomůže. Jednoho dne mého bratra potrestá a to, co mi podle práva patří, dostanu zpět.“

Druhý den u svých sousedů – křesťanů zaklepal na dveře. Řekl jim o své touze seznámit se víc s Biblí a stát se křesťanem. Byli velmi potěšeni, seznámili ho se svým kazatelem, a z Boleslava se stal pilný student Božího slova. Dozvěděl se spoustu informací o Boží trojici, historii izraelského národa, proctvích a desateru přikázání. „Máme se modlit podle Boží vůle,“ říkal si, když se jednou vracel domů z biblické hodiny o modlitbě. „A spravedlnost přece je Boží vůle. Je jasné, že Pán Bůh mne určitě vyslyší.“ Od toho večera v žádné modlitbě nezapomněl patřičně zdůraznit svou prosbu o nápravu křivdy, kterou mu učinil jeho bratr.

stehenní kosti a těžký otřes mozku. Když se v nemocnici probíral z bezvědomí, uviděl vedle postele sedět Ježíše. Zalapal po dechu, ale pak sebral veškerou odvalu a zeptal se: „Proč se mi to stalo? To je nějaká spravedlnost? To je vyslyšení mých modliteb?“ Ježíš mu neodpověděl a Boleslavovi se zdálo, že jeho otázku vůbec neslyšel. Proto ji zopakoval ještě jednou a hlasitěji. Když se ani teď nedočkal odpovědi, ze všech sil ji rozčileně zakřičel potřetí. Teprve

*„K čemu je mi tohle odříkání, když mi Pán Bůh stejně nepomáhá. Jeden z nespravedlnosti bohatne a druhý, který dělá všechno tak, jak se má, se skoro nemůže uživit.“
A protože se Pán Bůh stále neměl k tomu, aby jeho modlitby vyslyšel, přicházela mu tato myšlenka na mysli stále častěji.*

teď Ježíš tichým a klidným hlasem pronesl: „Človče, kdo mne nad vámi ustanovil soudcem a rozhodčím?“ „Ale Pane,“ rozčiloval se Boleslav dál. „Já jsem přece v právu. Jak je možné, že říkáš takové věci místo toho, aby ses mne zastal? Jak to, že Kazimír má takové štěstí a já takovou smůlu?“

„Možná proto, že se vlastně od svého staršího bratra tak moc nelišíš,“ odpověděl překvapivě Ježíš. „No počkej, to už je snad trochu moc,“ zasípal Boleslav, vzteky už téměř bez sebe. „Já jsem přece v Boží církvi a on je ateista, já dodržuji Boží zákon, zatímco on má plno milenek a kdoví, jestli platí daně. Já se každý den modlím za spravedlnost, zatímco on vůbec neví, co to modlitba, natožpak spravedlnost a čest vůbec je. Jak tedy můžeš říct, že jsem stejný jako on? Jenom proto, že chci to, na co mám nárok? Máš vůbec ponětí, jak je dnes všechno drahé a jak se z mého příjmu těžko žije? A hlavně, víš co to je, žít tak dlouho s pocitem křivdy?“

Ježíš se usmál a řekl: „O chudobě, křivdě a nespravedlnosti něco vím. Ale vraťme se k tobě. Ty si myslíš, že když získáš majetek, který ti patří, že tím zabezpečíš svůj život a budeš šťastný? Tak dobře poslouvej, k tomu ti povím zajímavý příběh:

Jeden muž dostal v restituci hodně polí, lesů a hospodářských budov. Podařilo se mu také získat výhodnou dotaci z ministerstva zemědělství. Ale jak začal hospodařit, velmi se změnil. Stal se tvrdým člověkem, a tak ho do roka opustila manželka i děti. V hospodářství se mu však dařilo. Co vypěstoval, uměl i výhodně prodat. V jednom roce se mu urodilo tolik, že neměl ani dost místa na uskladnění všeho do doby, než ceny na trhu více stoupnou. Protože byl muž činu, našel řešení. Vzal si úvěr u banky a schopná firma mu místo starých hospodářských budov začala stavět nová, moderní síla. Když bylo vše hotovo, vydal se do hospody zapít jejich kolaudaci. Po chvíli se postavil doprostřed sálu, pevně se rozkročil, aby neztratil rovnováhu, a začal křičet: 'Všem vám něco povím! Nikdo neumíte hospodařit tak jako já. Nikomu se neurodilo tolik jako mně, protože já vím jak na to. Jenom se podívejte, co všechno jsem vybudoval. A teď vám povím ještě něco. Letos bude určitě neúrodný rok, za pár měsíců dojdou všem zásoby. Potom já začnu prodávat

Je mnoho lidí, kteří mají dobrý pocit a myslí si, že si nahospodařili dost, svými dobrými skutky a plněním různých věcí, které považují za důležité z Božího zákona.

to, co mám uloženo ve skladech. Kdybych chtěl, tak nemusím až do smrti sáhnout na práci. A víte proč? Protože na rozdíl od vás já umím pořádně hospodařit! Pak furiantsky položil na stůl tisícovku a vyvrávorat do tmy. Po cestě domů zmožený oslavou svých úspěchů

usnul na kolejích, kudy za několik minut projížděl rychlík na Prahu. Probral se ve chvíli, kdy už nestačil utéct. Jeho poslední myšlenka byla: 'A co teď bude s mou úrodou?'

Myslíš si,“ pokračoval Ježíš, „že to tak není i v duchovním životě? Je mnoho lidí, kteří mají dobrý pocit a myslí si, že si nahospodařili dost, svými dobrými skutky a plněním různých věcí, které považují za důležité z Božího zákona. Ale je to s nimi stejné, jako s tím hospodářem, protože nepostavili svůj život na pravém bohatství Božího požehnání, ale jen na svém vlastním snažení. Jako kdyby nevěděli, že veškeré ovoce, ať tělesné nebo duchovní, roste jenom z mé milosti.“

„Dobře,“ namítl Boleslav, „ale jestliže nemám svou jistotu stavět na bohatství ani na své snaze, tak na čem vlastně? A proč jsem to všechno doposud dělal?“ „Musíš být bohatý

Jednou, až v mém království společně usedneme ke stolu, ti všechno vysvětlím. Teď ti nemohu slíbit víc než to, že udělám všechno pro to, abychom u toho stolu mohli spolu sedět. A to není málo, co říkáš?

před Bohem,“ odpověděl Ježíš. „Tak tomu už vůbec nerozumím. Bohatý je přece můj bratr,“ řekl nechápavě Boleslav. „To je ale jiné bohatství,“ pokračoval Ježíš. „Bohatství před Bohem nejsou ani peníze, ani majetek, ani dobré skutky. Bohatství před Bohem já dávám každému, kdo je chce ode mne přijmout. Dostane ho ten, kdo stojí o to, abych s ním hovořil, abych mu pomáhal, abych mu přinášel skutečné požehnání. Moje požehnání je totiž víc než štěstí a úspěch v životě, obchodě či podnikání.“

Ty jsi za mnou přišel, abych ti pomohl ve tvém problému. To je v pořádku, ale ty jsi přišel s vlastní představou o tom, co mám udělat. Četl jsi jen ty verše a poslouchal jen ty zku-

šenosti, které vyhovovaly tvému pohledu na věc. Dal jsem ti čas k přemýšlení, ale pořád to tak přece nejde. Jednoho dne musíš udělat další krok vpřed a podívat se na věci jiným, pravdivějším pohledem.

Ty jsi za mnou přišel, abych ti pomohl ve tvém problému. To je v pořádku, ale ty jsi přišel s vlastní představou o tom, co mám udělat. Četl jsi jen ty verše a poslouchal jen ty zkušenosti, které vyhovovaly tvému pohledu na věc.

Tvoje touha po spravedlnosti je hezká, ale chceš spravedlnost pro všechny, nebo jen pro sebe? Já chci spravedlnost pro všechny, a právě proto ta tvoje nemůže být na tomto světě nikdy naplněná do posledního bodu. Dokonce se často setkáš s pravým opakem toho, co se ti jeví jako spravedlivé. Nebudeš s tím souhlasit, bude se ti to zdát možná kruté a třeba budeš i plakat zoufalstvím nad tím, že právo nemůže zvítězit. Tehdy budu plakat s tebou, ale stejně ti, velmi často, nebudu moci pomoci. A nejen to. Někdy třeba místo tobě pomohu tomu, kdo chodí do jiného kostela než ty, a někdy dokonce i ateistovi. Totiž, abys rozuměl, i to jsou moje děti a mám je rád. Zdá se ti to nespravedlivé a těžké k pochopení? Ale je to tak. Na tomto světě nejsem obhájce spravedlnosti jen pro svoje věrné, ale Spasitelem pro všechny.

Dnes ti opravdu nemohu odpovědět na všechna tvoje 'proč'. Ale zkus důvěřovat tomu, co ti říkám, a neutěšovat se iluzí, že na svoje spasení stačíš sám, nebo že máš svůj život plně ve svých rukou.

Jednou, až v mém království společně usedneme ke stolu, ti všechno vysvětlím. Teď ti nemohu slíbit víc než to, že udělám všechno pro to, abychom u toho stolu mohli spolu sedět. A to není málo, co říkáš?“

BEDŘICH JETELINA

Století vkročilo do své druhé poloviny. V prvních padesáti letech stačilo lidstvo vyvolat dvě hrozné celosvětové války. Nikdo ještě netušil, že jejich následky se budou odstraňovat dalších 50 let. Diktátoři, kteří vyvolali tu druhou, byli mrtví. Myšlenka, že jen násilím lze změnit člověka a svět, však žila dál. Nejméně ve dvou hlavách. Ve Stalinově a v Mao Ce-tungově. Stalin prohlašoval: „Láska pomíjí, strach zůstává.“

Budování nového světa

Všude, kam koncem války vstoupily ruské jednotky, byl iniciován vznik komunistických vlád podřízených příkazům Moskvy. Tak v Československu, Polsku, Bulharsku, Maďarsku, Rumunsku i ve východní části Německa okupovaném Rusy si miliony nadšených a dezorientovaných lidí začaly myslet, že budují nový svět. Svět bez bohatých a chudých, bez pánů a poddaných. Brzy však měli poznat, že upadli do nového otroctví.

Počátkem padesátých let proběhla těmito státy vlna „politických čistek“ řízených z Moskvy. Na základě zcela vymyšlených obvinění byly stovky lidí obžalovány a posléze odsouzeny na smrt za zločiny, které nikdy nespáchaly. Většinou to byli samotní vedoucí činitelé komunistických stran, kteří skončili na popravišti. Myslili si, že slouží velké ideji, a zatím byli jen nepatrnými pěšáky ve hře Stalina o nadvládu nad Evropou. Důvod těchto justičních vražd byl jednoznačný. Svalit vinu za hospodářské potíže na „sabotéry“ a zastrašit obyvatelstvo těchto zemí před sebemenším náznakem odporu proti novému režimu.

Evropa byla rozdělena „železnou oponou“, komunisty neprůchodně střeženou hranicí mezi východní a západní Evropou, kde demokratické a politicky, hospodářsky i nábožensky svobodné státy prožívaly nebývalý hospodářský rozvoj. Západní Německo se pod vedením křesťansko-sociálního politika Konráda Adenauera stává v r. 1949 spolkovou republikou. Brzy dosahuje nebývalého rozvoje a mluví se o „německém hospodářském zázraku“.

Avšak politické napětí mezi demokratickým západem a komunistickým východem vedeným

FOTO MICHAEL PHOTOBANK

KRONIKA 20. STOLETÍ

LEDOVÉ SEVŘENÍ (1950-1960)

Moskvou narůstalo. Bylo to období jakési války, naštěstí jen „studené“. Obě strany vynakládaly obrovské částky na své vyzbrojování.

Čína se probouzí

Na druhé straně světa se jakoby probouzela ze staletého spánku nejlidnatější země světa – Čína. Žel, že i zde povstali muži, kteří si mysleli, že jen revoluce přinese změnu k lepšímu. Nevěděli ještě, že revoluce víc problémů přinese, než vyřeší.

Američané přesunuli důraz na hospodářský rozvoj Japonska a připravili jeho vstup do západního světa. Tak Čínu nahradilo v roli nositele stability Dálného východu Japonsko, kdysi naopak původce války v oblasti Pacifiku.

Od r. 1912, kdy v Číně skončilo císařství, tam téměř 40 let trvala vlastně občanská válka. Desítky vojenských tlup vedených různými generály bojovaly mezi sebou o moc. Nakonec zůstali jen dva hlavní rivalové – Čankajšek podporovaný Američany a komunista Mao Ce-tung. V r. 1949 Maovo vojsko zvítězilo. Čankajšek se stáhl na ostrov Tchaj-wan a Mao ovládl čínskou pevninu.

Po čtyřiceti letech bojů a nepředstavitelného utrpení se čínský lid ocitl tam, odkud vyšel – v despotismu, ale mnohem nelítostnějším a tvrdším, než byl ten císařský. První Maův čin byla „pozemková reforma“. Vyzval venkovany, aby pozabýjeli místní statkáře a šlechtu. Po letech bojů tam již sice žádní nebyli, ale o život při této reformě r. 1949 přišlo v Číně přes 2 miliony rolníků. Většina z nich nevlastnila ani 10 ha půdy. Tak revolucionář Mao uvrhl miliardu obyvatel Číny do hrůz krveprolití a tím se přiřadil k Hitlerovi a Stalinovi.

Američtí politici byli zděšení. Sdíleli totiž Rooseveltovu myšlenku, že Čína bude po válce opěrným a stabilizujícím sloupem politického klidu na Dálném východě. Nyní zde bylo obrovské vakuum. Kdo ho vyplní?

Kdo přinese stabilitu?

„Zázračným řízením prozřetelnosti se stalo, že Rusové vstoupili do války proti Japonsku příliš pozdě. Proto si nemohli dělat nároky na jeho společnou okupaci s Američany. Ti tam proto měli volné pole působnosti.“ (Paul Johnson: Dějiny 20. století, str. 435)

Američané přesunuli důraz na hospodářský rozvoj Japonska a připravili jeho vstup do západního světa. Tak Čínu nahradilo v roli nositele stability Dálného východu Japonsko, kdysi naopak původce války v oblasti Pacifiku. Byl to výsledek rozumné politiky Američanů v této zemi po její porážce.

Třetí svět na scéně

V padesátých letech se na světové scéně hlásí o slovo „třetí svět“. Národy Afriky se dožadují samostatnosti. Končí éra kolonií a vláda „bílého muže“ v Africe i v jižní Asii.

Indie získala nezávislost již v r. 1947. Odchod Angličanů z Indie však nepřinesl této zemi klid a prosperitu, jak to očekával Mahátma Gándhí, který vyvolal v zemi masové hnutí odporu proti anglické nadvládě. Naopak, ihned po nabytí samostatnosti se Indie rozdělila na islámský Pákistán a hinduistickou Indii. Při tomto dělení došlo ke vzájemnému vyvražďování. Při strašlivém krveprolití přišlo o život jeden až dva miliony lidí. Přesný počet nebyl nikdy uveden. Samotného Gándhího zavraždil jeden z fanatiků.

Po čtyřiceti letech bojů a nepředstavitelného utrpení se čínský lid ocitl tam, odkud vyšel – v despotismu, ale mnohem nelítostnějším a tvrdším, než byl ten císařský.

Po odchodu Evropanů z Afriky nastalo období nástupu vojenských diktatur. Vůdcové, kteří se v afrických státech chopili moci, zabýjeli své odporce a pronásledovali příslušníky jiných kmenů. Tak to vypadalo v Ugandě, Rwandě, Burundi či Čadu. Kmenové války prožívala rovněž Angola,

Nigérie, Súdán a další státy. Tím nastal v těchto zemích i prudký pokles životní úrovně. Hlad a nemoci snížily v Africe průměrný věk obyvatel na 50 let, zatímco v západní Evropě je 74 let.

Francouzi nechtěli ze svých kolonií odejít a vedli válku s partyzány v Indočíně. Komunistický vůdce Ho Či Min zde vyhlásil Vietnamskou demokratickou republiku. Po letech bojů byli nakonec v roce 1954 Francouzi poraženi. Vietnam byl na konferenci v Ženevě rozdělen na dvě části. Severní – komunistický s podporou Moskvy, a jižní – opírající se o USA.

Zdá se, že svítá

5. března 1953 umírá Stalin. Nové vedení v čele s N. S. Chruščovem vyhláší „nový kurs“. Pochopili, že Stalinovu vizi o rozšíření „tábora socialismu“ v Evropě silou nelze uskutečnit bez rizika, že svět zanikne v nukleární válce.

V únoru 1956 Chruščov vyhláší odsouzení Stalinova kultu osobnosti a v dosud represivním komunistickém režimu dochází k uvolnění.

Ale... 28. června 1956 v polské Poznani potlačila armáda stávkou dělníků. Bylo zde 38 mrtvých a 280 raněných.

Pět měsíců poté – 23. 10. 1956 – dochází v Maďarsku k povstání proti komunistické vládě a poměrům vnucovaným Sovětským svazem. To je tvrdě potlačeno ruskými tanky. 200 tisíc Maďarů prchá do Rakouska, 70 tisíc mrtvých zůstalo na ulicích Budapešti. Ze sovětského objetí není úniku.

Přestože padesátá léta přinesla světu ledové sevření ve „studené válce“, na konci tohoto desetiletí lze pozorovat určitý náznak „tání“. V září 1959 N. S. Chruščov na pozvání presidenta Eisenhowera navštívil USA. Přišel tam s tezí „soužití států s různým společenským zřízením“; a tak to mělo zůstat na „věčné časy“.

LUDVÍK ŠVIHALEK

STŘEDISKO KORESPONDENČNÍCH KURZŮ

KOPANINY 13, 709 42 OSTRAVA

JE TU PRO VÁS!

NA UVEDENÉ ADRESE MŮŽETE DOSTAT BEZPLATNĚ MATERIÁL, KTERÝ VÁM V JEDNOTLIVÝCH LEKCÍCH POMŮŽE ZÍSKAT NOVÝ POHLED NA SEBE SAMA I NA UDÁLOSTI KOLEM NÁS.

IMPULZY ŽIVOTA – KORESPONDENČNÍ KURZ PŘIBLIŽUJÍCÍ ZAJÍMAVÝM ZPŮSOBEM AKTUÁLNÍ POSELSTVÍ BIBLE.

RODINA – KORESPONDENČNÍ KURZ, JEHOŽ AUTOREM JE ZNÁMÝ PSYCHOLOG PROF. PhDr. JARO KŘIVOHLAVÝ. OSM LEKCÍ PRO ZLEPŠENÍ ŽIVOTA A VZTAHŮ VE VAŠÍ RODINĚ.

Jednou jsem měl možnost vidět výsledky průzkumu, který si kladl za cíl zjistit, co pokládají lidé v životě za důležité. Byl jsem velmi mile překvapen. Na prvních místech byly totiž odpovědi typu: nejdůležitější v životě je pro mne manželství, rodina, děti, přátelství, potom následovalo zaměstnání, volný čas atd. A tak jsem si řekl: Konečně! Konečně lidé nemyslí pouze na peníze nebo majetek, ale na to, co má opravdovou hodnotu. Rodina, manželství, mezilidské vztahy jako nejdůležitější v životě... Kdo by si to nepřál? Konečně se vydáváme jako lidé po lepší cestě. Pochopili jsme...

Četl jsem dál, až do konce. A pak jsem začal pochybovat o svém původním optimismu. Ptáte se proč? Na úplném konci jsem četl: náboženství, církev, Bůh. V té chvíli mě napadlo: Tudy přece cesta nevede. Proč? Dějiny a zkušenosti nám ukazují, kolikrát to lidé zkoušeli a snažili se s těmi nejlepšími úmysly najít dobrou cestu, ale bez Boha. Nikdy se to nepodařilo. Jistě, je možné polemizovat, čím to je, ale praxe ukazuje, že jde stále znovu o přehozené pořadí hodnot.

Ježíš Kristus říká: „Nejprve hledejte království Boží, a to ostatní vám bude přidáno.“ Tam se neříká „pouze království Boží“ a „pouze Boha“, ale „nejprve...“ Určitě není chybou, že lidé hledají šťastné manželství, dobré mezilidské vztahy. Otázka však zní: Dokáží to? Zkušenosti ukazují, že mnohé velmi dobře myšlené pokusy neskončily dobře.

Proto ona Boží výzva: „Zkuste mne – nejprve mne hledejte a postavte v životě na první místo – já jsem schopen naplnit vaše tužby“. Není to nadlidský úkol, jde jen o to poskládat životní hodnoty ve správném pořadí. Postavit Boha na první místo a to ostatní hledat s Bohem a s jeho pomocí. Je dobré si každé ráno uvědomit, že s Bohem na prvním místě našeho života je to určitě nejlepší.

JAN DYMAČEK

TUDY CESTA NEVEDE

FOTO MICHAEL PHOTOBANK

DANIEL

DOBŘÁ ZPRÁVA PRO TĚŽKÉ ČASY

Proč byla tato kniha napsána?

Každý jistě může souhlasit s tím, že záměrem knihy Daniel je potěšit a dát naději lidem, kteří prochází těžkými časy. Pisatel tak činí prostřednictvím příběhů odehrávajících se v jednom z nejkrutějších období v historii Božího lidu – v babylonském zajetí.

„Jestliže Bůh provedl svůj lid 70 lety vyhnanství a pronásledování,“ říká kniha Daniel, „mohl by pomoci i nám v současné situaci.“

Je zde však jeden základní problém. Odborníci se totiž neshodují v tom, do jaké situace přesně byla kniha Daniele určena. Konzervativní badatelé obecně věří tomu, že původní Danielovo publikum tvořili Židé žijící v Babyloně v 6. století př. Kr. Platí-li tento předpoklad, pak je kniha Daniel sérií neuvěřitelně přesných proroctví o budoucnosti – proroctví, která byla útěchou pro Židy žijící daleko od své vlasti pod babylonskou nebo perskou nadvládou.

Význační současní badatelé (ale také někteří konzervativní učenci) se naopak domnívají, že poselství knihy Daniel bylo napsáno někdy v letech 167-164 př. Kr. Pokud by tomu tak bylo, pak by záměrem knihy bylo dodat odvalu palestinským Židům, na které helénistický král Antiochus IV. vyvíjel nátlak, aby přijali řeckou kulturu a mravy. Odborníci, kteří zastávají tento názor, nepohlíží tedy na knihu Daniel jako na proroctví o budoucnosti, nýbrž jako na komentář k tehdejšímu událostem.

Znáte-li tato hlediska, budete zřejmě pečlivě sledovat důvody pro volbu toho kome-

táře, který vám má pomoci blíže porozumět knize Daniel. (Ačkoli tento biblický zápisník chce být čestný k oběma stranám, jeho vysvětlení se přesto budou klonit na stranu těch, kdo věří, že Daniel je prorocká kniha, která byla napsána během 6. století př. Kr.)

Ať už zastáváte kterýkoliv pohled, jedno je jasné: Kniha Daniel byla napsána pro lidi, kteří pro dobrou věc procházejí těžkostmi. A připomíná-li vám vaši vlastní situaci, pak je poselství knihy určeno také vám.

Co se z této knihy můžeme naučit?

„Kopanec“, anebo „poplácání po zádech“. Lidé, kteří procházejí těžkým údobím, potřebují někdy to prvé, jindy zase to druhé. A Daniel nabízí obojí.

V prvních šesti kapitolách nacházíme řadu příběhů, v nichž je mimořádně zdůrazněn význam poslušnosti. A tyto kapitoly dávají navíc jasně na srozuměnou, že poslušnost není vždy snadná ani nejsou dopředu zaručeny její výsledky. „Podobně jako ti tři Židé, kteří riskovali smrt upálením,“ říká kniha Daniel, „i vy buďte věrni Bohu, přestože si nejste jisti tím, jak to dopadne.“

Zbývajících šest kapitol knihy je pak naplněno nadějí. Zde se může čtenář ujistit v tom, že Boží lid čeká nádherná budoucnost. Boží lid bude nakonec zachráněn. „Mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procitnou, někteří k životu věčnému, jiní k pohaně a věčné hrůze. Prozíraví budou zářit jako záře oblohy, a ti, kteří mnohým dopomáhají k spravedlnosti, jako hvězdy, navěky a navždy.“ (Da 12,2,3)

V knize Daniel tedy nacházíme jak výzvu k vytrvalosti, tak i zaslíbení záchrany. A co víc potřebuje ten, kdo prochází těžkým údobím?

Slova, která potřebujeme znát

Babylon: nacházel se na území dnešního jižního Iráku. Tato bývalá asyrská provincie se po Nabopolassarově vzpouře roku 626 př.

Kr. stala samostatnou říší. Později ji však ovládli Peršané pod vedením Kýra Velikého (539 př. Kr.).

Belšasar: nejstarší syn Nabonida, který byl králem v Babyloně v letech 556-539 př. Kr. Nabonid strávil deset let na Arabském poloostrově z důvodů, které nám nejsou zcela známy. A právě za jeho nepřítomnosti vládl v Babyloně Belšasar. (Proto nabídl Danielovi třetí nejvyšší postavení v království.)

Čas a časy a polovina času: tedy tři a půl roku neboli 1260 dní.

Daniel: do babylonského vyhnanství byl přiveden někdy kolem roku 605 př. Kr. Sloužil na babylonském a perském dvoře asi do roku 530 př. Kr.

Darjaveš Médský: žádná historická postava tohoto jména není známa, ačkoliv někteří odborníci ho ztotožňují s Kambýsem nebo Dareiem Hystapsem, tedy s Kýrovými nástupci.

Gabriel: anděl; v Novém zákoně je ztotožňován s andělem, který oznámil narození Ježíše i Jana Křtitele.

Kaldea: oblast v Babyloně; známá jako sídlo čarodějů a astrologů.

Kitejci (Kitim): původně zřejmě označení Kypru, ale později je pojem používán pro protižidovské velmoci (ať řecké, či později římské), které přicházejí ze západu.

Král Severu: obecně je ztotožňován – a to dokonce i konzervativními učenci – se seleuckými králi, kteří vládli v Sýrii a Mezopotámii ve 2. století př. Kr.

Kýros Perský: byl známý svou tolerancí a moudrostí; založil Perskou říši, jejíž součástí se roku 539 př. Kr. stal i Babylon.

Loutna: kytara ve tvaru trojúhelníku se čtyřmi strunami.

Malý roh: spolu se čtvrtou šelmou z Da 7 je „malý roh“ z Da 8 obecně ztotožňován s Antikristem.

Míkael: anděl, jenž se stará o Boží lid. Někteří ho ztotožňují s Ježíšem před vtělením. Pokud to není používáno jako „důkaz“ pro to, že Ježíš byl stvořenou bytostí, nelze proti této myšlence nic namítat.

Nebúkadnesar: babylonský král (605-562 př. Kr.). Byl znám svou krutostí v boji a svým cíleným úsilím při plánování a výstavbě měst.

Roh: v prorockém významu král nebo království.

Satrapa: zhruba totéž co guvernér. Perská říše byla totiž rozdělena do 20 oblastí a každou z nich spravoval satrapa.

Sedmdesát týdnů: v obecném chápání jde o údobí 490 let.

Syn člověka: i když toto slovní spojení může prostě znamenat „člověk“, rychle se ujal význam mesiášského titulu – tedy Syn člověka je ten, koho Bůh použije pro záchranu svého lidu. Kristus se často nazýval „Synem člověka“.

Věkovitý: jeden z biblických termínů pro označení Boha.

V knize Daniel nacházíme

- „Ale je Bůh v nebesích, který odhaluje tajemství...“ (2,28)
- „Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“ (3,17,18)
- „Viděl jsem v nočním vidění, hle, s nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn člověka; došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctívali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno.“ (7,13,14)

NET '98

ANEBO

VSTŘÍC PŘÍŠTÍMU TISÍCILETÍ

(ROZHOVOR S PAVLEM ŠIMKEM)

Dokončení ze strany 3

ky byly velice praktické a zahrnovaly jak oblast tělesnou (zdravý životní styl), tak i oblast vztahů mezi lidmi (v manželství, rodině...) a především oblast duchovní – smysl života, orientace na budoucnost a Boží plán s námi i jeho cesta k uzdravení nemocného světa.

Jaké problémy vám komplikovaly život?

Celý projekt byl velmi závislý na technice, která v té době byla poměrně nová a nevyzkoušená. Měli jsme obavy, aby se nám neztratil signál ze satelitu, nepokazil se přijímač či videoprojektor. Také ThDr. Daniel Duda, který překládal všechny přednášky, měl nelehkou úlohu. Přijížděl až z Prahy, celou přednášku se musel soustředit a po ukončení musel znovu sednout do auta a v noci se vracet domů, protože ráno ho čekala jeho práce. Díky Pánu Bohu, vše dobře dopadlo.

Co jste si odnesli z NETu '96?

Novou zkušenost a nadšení pro kázání Kristova evangelia. Proto jsme se rozhodli letos zprostředkovat tuto možnost všem sborům v různých městech naší republiky. Rád bych, aby tento program vidělo co nejvíce lidí.

Co podle tebe může tento program lidem dát?

Myslím si, že může být velkým přínosem pro naši konzumní společnost, kde je na jedné straně apatie vůči duchovním hodnotám a na straně druhé jsou lidé atakováni a manipulováni různými kulty a sektami. Lidé potřebují vidět hodnoty života, svobodně a bez nátlaku o nich přemýšlet a díky poselství Bible se i správně orientovat v událostech tohoto světa.

Co nemůže televizní vysílání nahradit?

Samotný projekt je v podstatě jen určitý prostředek. Skutečný obsah do něj může vložit jen Pán Bůh a Duch svatý. Důležitou roli tu hrají i jednotliví lidé, kteří se na celé akci podílí. Bez nich by to byla jen chladná produkce špičkové techniky. Díky nim vzniká na přednáškách vynikající atmosféra, která k NETu určitě patří. Vždyť v dnešním přetechizovaném neosobním světě je tolik lidí, kteří doslova trpí samotou a nedostatkem přátelství.

Změnilo se něco podstatného v průběhu přípravy tohoto projektu?

Určitě bylo mnoho věcí, které bylo třeba přehodnotit a změnit, ale nešlo ani tak o škrtky v původním záměru, jako o nové a nové požadavky z celého světa na vytvoření dalších možností pro překlad a vysílání v dalším jazyku té či oné země. Největším překvapením byl možná velký zájem afrických zemí.

Co bys rád popřál těm, kteří v těchto dnech chystají start celého maratonu?

Zkusme všechno co nejpečlivěji připravit. Pokládám za velký Boží dar, že se tento projekt může realizovat v takové šíři i v naší zemi, a tak se mezi čtyřiceti jazyky světa objeví i čeština a slovenština. Možná, že pro mnohé z nás nebude jednoduché najít si tolik času, ale po zkušenostech z NETu '96 víme, že to rozhodně není čas ztracený.

Chtěl bys na tento program pozvat i čtenáře našeho časopisu?

Vážení čtenáři, nenechte si tento program ujít. Určitě stojí za to. Doktor Dwight Nelson, který bude přednášet, vám velmi poutavým způsobem předloží mnoho zajímavých věcí k zamyšlení. Možná poznáte nové přátele, možná najdete odpovědi na některé otázky, které vás zajímají nebo trápí.

Těším se z toho, že i vy využijete tuto jedinečnou příležitost.

Chtěl bych Pavlovi Šimkovi poděkovat za rozhovor a popřát jemu i celému týmu organizátorů NETu '98, aby se jim v následujících týdnech dařilo a aby mohlo mnoho lidí slyšet věci, které určité stojí za přemýšlení.

MAREK ŠKRLA

NANCY VAN PELTOVÁ

HARMONICKÉ MANŽELSTVÍ

KNÍŽKA PRO ŠŤASTNÉ PARTNERSTVÍ

Život nezná hotové recepty. To už by nebyl životem se vším, co k němu patří. Přesto má své zákonitosti, které platí od nepaměti i v mezilidských vztazích. Znamá americká autorka nepředkládá ve své knize soubor hotových receptů, jak „uvařit“ šťastné a harmonické manželství. Všimá si nicméně všech stránek manželského soužití, zvláště pečlivě vykresluje to, čím

jsou muži a ženy charakterističtí, v čem se odlišují. Vychází přitom z bohatých zkušeností, jež získala jako manželský poradce – což v knize dokumentuje i celou řadou příkladů „ze života“. Její pojetí manželství jako harmonického vztahu dvou rovnoprávných lidí se opírá o tradiční hodnoty a ideály křesťanství.

Brož., formát 11 x 18 cm, 176 stran, cena 88,- Kč.

Knihu si můžete objednat na adrese:

Advent-Orion, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 - Sedlec

ADVENT-ORION s.r.o.
ROZTOCKÁ 5/44
160 00 PRAHA 6

*Střední ústřední
knihovna*